

Hivatalosan is elrajtolt a hatodik Vibe

Esőben is megvan a hangulat

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

Szerdán elkezdődött Marosvásárhely határában, Maros-szentgyörgyön a hatodik Vibe fesztivál. A nulladik nap nem kevés csapadék esett, ami a fesztivál területén is megtette a hatását, és bár fűvel borított, több helyen is sár, pocsolyák alakultak ki. Azonban ez nem vette el a résztvevők kedvét, akik a nulladik nap éjszakáján is buliztak. Sőt olyanok is voltak, akik örvendtek az esőnek, elmondásuk szerint ez csak fokozza a hangulatot, és maradásra ösztönzi őket.

Nagy-Bodó Szilárd

Azonban természetesen van, akit zavar a sár, a probléma leküzdése érdekében a szervezők mindent megtesznek. Csütörtök reggel több teherautónyi követ hoztak a Vibe-ra, amit elszórtak. – Ennek köszönhetően sokkal élhetőbb lett a fesztivál, de bízunk abban, hogy kisüt a nap – mondta Rész Konrád Gergely, a Vibe igazgatója, akinek kérése meghallgattatott, ugyanis csütörtök délelőtt már napsütés volt Marosvásárhelyen.

Rész Konrád Gergely a Népszármának azt is elmondta, hogy a helyszínen továbbra is lehet napijegyeket vásárolni, még van pár bérlet is, amelyeket csak ott lehet megvenni. Érdemes kilátogatni a fesztiválra, hiszen a magyar zene neves képviselői mellett olyan nemzetközi sztárok

(Folytatás a 4. oldalon)

Elhunyt

Ion Rițiu színművész, Marosvásárhely díszpolgára

Ragyogó karrierje során több mint 70 szerepet sikerült életre keltenie a színházban és a filmvászonon.

2.

Sztrájkórség a közigazgatási palota előtt

Az Acord szakszervezet tagjai csütörtök délelőtt sztrájkórséget álltak a marosvásárhelyi közigazgatási palota előtt, a Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság egyes alkalmazottai bérének emelését követelve.

4.

A charterjáratokat kevésbé érintik a késések

Ha charterjáratoknál van, tegyük fel, több mint ötórás késés, a szervező utazási irodák gondoskodnak róla, hogy vouchereket osszanak ki élelemre, innivalóra, ha pedig a késés nagyon elhúzódik, szállást próbálnak szerezni.

18.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

50% kedvezmény nyugdíjasok részére
augusztus 31-ig

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Gyorstalpaló díszbotrány

Benedek István

A rendszerváltás óta nem látott, kinos és neveléses szenzációt hoztak az idei városnapok azzal, hogy sikerült díszpolgári címmel kitüntetni egy, az elismerésben már 27 éve is részesített személyiséget. Ez a baki bele kódolva az eljárásba, csak idő kérdése volt, hogy mikor következik be.

Gyanútlan kívülálló azt gondolná, hogy a város legfontosabb kitüntetésének számító díszpolgári címek odaítélése körültekintő eljárással történik, melynek során a döntéshozók komolyan mérlegelik a címre előterjesztett személyiségek érdemeit, majd döntenek a kitüntetettokról. Ez elméletileg így is történik, elvégre az önkormányzati testületnek vannak erre vonatkozó szabályai. No de a gyakorlat az teljesen más. Ezek a kitüntetések is, mint annyi más, politikai alkuk tárgyát képezik a testületben, tehát ha valamelyik frakció részéről felmerül egy javaslat, a másik oldal is javasolni fog valakit a kölcsönösség jegyében. Ez elvileg még rendben is volna, csak hogy az ilyen politikai alkuk gyakran a testület plénumában zajlanak le, a viták alatt pedig aligha van idő a javaslatok érdemleges ellenőrzésére. Még olyan szinten sem, hogy valakinek eszébe jutott volna megnézni az eddigi díszpolgárok jegyzékét. A döntést a vasárnap kiadott címeiről három nappal korábban hozták meg, a fizikailag szinte lehetséges utolsó pillanatban. Alapigazság, hogy minél inkább kapkodsz, annál nagyobb eséllyel fogsz hibázni, és tekintve, hogy az utóbbi szűk három év-tizedben számos díszpolgári címről hozott döntést a testület, csak idő kérdése volt, hogy mikor történik meg az első ilyen eset. Majd biztosan

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

JÚLIUS

5., péntek

A Nap kel
5 óra 36 perckor,
lenyugszik
21 óra 17 perckor.
Az év 187. napja,
hátravan 179 nap.

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max. 26 °C
min. 13 °C

***Isten éltesse!**

Ma EMESE és SAROLTA,
holnap CSABA napja.
CSABA: régi magyar személy-
név. Egyes források szerint török
eredetű lehet, és a jelentése: pász-
tor, kóborló, újabban az ajándék
jelentése is felmerült.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. július 4.

1 EUR	4,9772
1 USD	4,6089
100 HUF	1,2647
1 g ARANY	349,3243

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	26, 13, 31, 2, 11 + 3	NOROC PLUS: 5 6 5 3 8
LOTO	4, 1, 27, 22, 24, 11	SUPER NOROC: 5 2 8 0 0 6
LOTO	41, 20, 43, 2, 25, 47	NOROC: 2 4 1 8 0 6 7

Megyei hírek

Ma anyanyelvől érettségiznek

Július 5-én, ma anyanyelvől vizsgáznak az érettségizők. Az eredményeket 8-án, hétfőn 12 óráig függesztik ki, az esetleges óváásokat ugyanaznap 12–18 óra között lehet benyújtani. A fellebbezések után, 9–11-e között javítják újra a dolgozatokat, a végső eredményeket július 12-én teszik közzé. Maros megyében összesen 3470-en jelentkeztek érettségire, közülük 457-en korábbi évfolyamok végzősei.

Előadás a neuroatipikus fejlődési lehetőségekről

A Studium Prospero Alapítvány szervezésében egynapos előadás-sorozatra kerül sor pedagógusok, tanítók, óvónők, tanárok, logopédusok, pszichológusok számára A neuroatipikus fejlődési lehetőségek a XXI. században témakörben. A rendezvény meghívottja és előadója dr. Gyarmathy Éva professzor, klinikai és neveléslelektani szakpszichológus, egyetemi tanár, a magyarországi Diszlexia Központ megalapítója. Az előadás július 5-én 9 órától kezdődik a Studium Hub (Marosvásárhely, Bolyai tér 15. szám) épületében.

Éjszakai járatok a Vibe fesztivál idején

Július 7-ig, a Vibe fesztivál idejére a marosvásárhelyi tömegközlekedési vállalat éjszakai járatokat iktatott menetrendjébe. Éjszaka félóránként lehet a 10-es, 14-es, 19-es, 46-os vonalakon utazni. Egy vonaljegy 2 lejbe kerül, megvásárolható az autóbusszon levő POS-terminálon vagy a sofőrtől. A járatok menetrendjéről részletes tájékoztatás a <https://new.transportlocal.ro/> honlapon található.

Autentik Market termelői és kézműves-kiállítás

Július 6-án 8-16 óra között a marosvásárhelyi Mihai Eminescu Művelődési Központban termelői és kézműves-kiállításra és vásárra kerül sor. A vásáron a termelők és kézművesek meghívásos alapon vesznek részt. A szervezők számos szempontot vesznek figyelembe, például a kézművesek és termelők árucikkeinek minőségét, tisztaságát és hasznosságát. Ebből adódóan a jelenlévőket a vidék legjobb termelőinek és kézműveseinek tekintik.

Vár sétányi vásár

Július 12-én, pénteken 12 órától újra vásárt tartanak a marosvásárhelyi Vár sétányon, ahol 50 termelő és kézműves kínálja termékeit. A vásár 14-éig, vasárnapig tart, aznap 20 órakor zárul.

Próbafelelvéti

A Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség szervezésében július 7-én, vasárnap 10 órától lesz a próbafelelvéti a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemen. A próbafelelvéti kategóriái: általános orvosi szak: biológia, fogorvosi szak: biológia, gyógyszerészeti szak: kémia. A részvételi díj 50 lej, amit a helyszínen kell készpénzben kifizetni. A próbafelelvélin való részvételhez regisztráció szükséges.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Elhunyt Ion Rițiu színművész, Marosvásárhely díszpolgára

Megrendülten vettünk tudomást Ion Rițiu neves és elismert színművész július 2-án bekövetkezett haláláról. Két nappal azelőtt a város díszpolgári címmel tüntette ki, melyet betegsége miatt felesége, Kilyén Ilka színművésznő vett át. A 74 éves színművész távozása óriási ürt hagyott családjá, a művésztársadalom és a helyi közösség életében.

Ion Rițiu 1950-ben Dicsőszentmártonban született, 1975-ben diplomázott a bukaresti Ion Luca Caragiale Színház- és Filmművészeti Intézetben, sármos fiatal színészként szerződött a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház társulatához.

Pályájának és hivatásának szentelte életét. Felesége, Kilyén Ilka színművész méltó társa volt a családi és művészéletben.

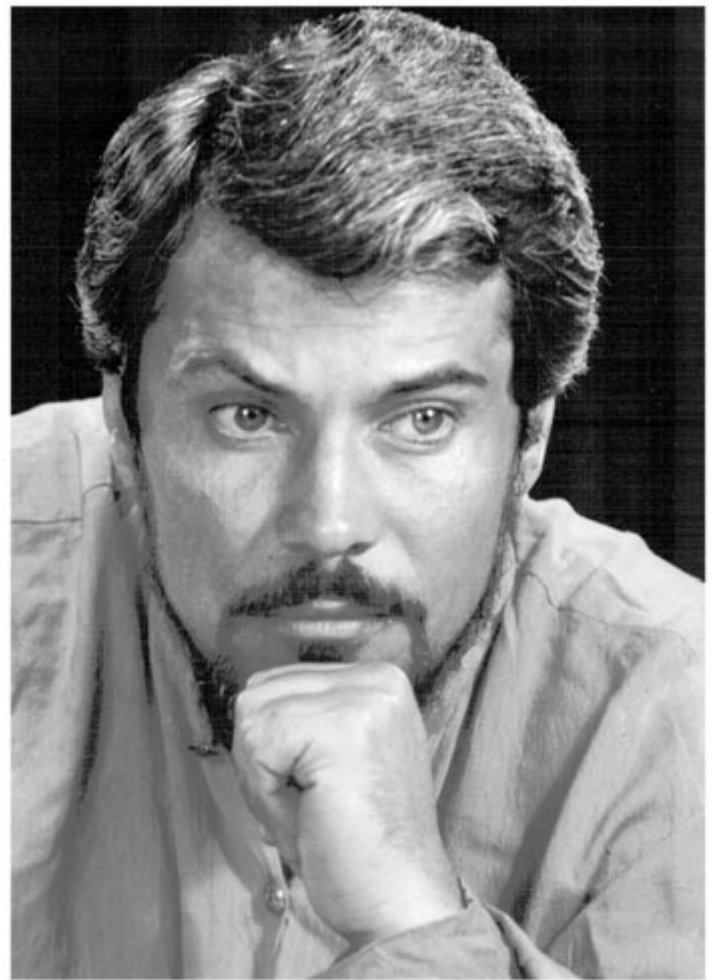
Ragyogó karrierje során több mint 70 szerepet sikerült életre keltenie a színházban és a filmvásznon.

Főként Sergiu Nicolaescu filmjeiben alakított maradandót, országos hírnevét leginkább ezek az alakítások hozták meg. Emlékezetes a Ciuleandra, A párbaj, a Mircea, a Mi, akik a frontvonalból jöttünk, A nullapont vagy a Tűzkorona című filmekben nyújtott alakítása.

Ion Rițiu személyében egy kiváló színészt és embert veszített el Marosvásárhely, aki mindig kiállt az igazság mellett, családjában az elfogadás, a másik nemzetisége iránti tisztelet és megbecsülés volt jellemző. Közismerten kiállt a kisebbségi jogokért, feleségét támogatta, amikor állásfoglalást fogalmazott meg különféle rendezvényeken.

Nyugdíjas éveiben zenei és szobrásztehetsége révén is megismerhette a közönség. Felesége és lánya, Kilyén Ilka és Ritziu Krisztina színművész fellépéseire zenei kísérettel társult, így közreműködésével emlékezetes műsorok születtek. Fafaragóként több kiállításon mutatkozott be, legutóbb a marosvásárhelyi Bernády Házban.

Emléke legyen áldott! Fényességet az örökkévalóság deszkáin! (mezey)

1950 - 2024

Nemzetközi triatlonverseny Erdőszentgyörgyön

Czibalmos Ferenc Attila

A Master Ski & Bike Club sportegyesület, a Román Triatlonszövetség és a Magyar Triatlonszövetség július 6-án és 7-én nemzetközi triatlonversenyt szervez Erdőszentgyörgyön és a bőzódújfalusi tó környékén, amely a Friendship Series első triatlonkörversenyének része – olvasható a közleményben.

A rendezvényen kerül sor az olimpiai, középtávú és sprinttávú országos és nemzetközi triatlonbajnokságra, a hosszútávú versenyre és a régió első Paddle Board (SUP) versenyére is.

Az úszásra a bőzódújfalusi tóban, a gát környékén kerül sor, a kerékpározás a tó körül, a Hargita megyei határtábla és Erdőszentgyörgy főtere között, a futás pedig Erdőszentgyörgy utcáin lesz.

A verseny sikeres lebonyolítása és a sportolók biztonsága érdekében július 7-én reggeltől az alábbi útlezárások lesznek érvényben:

– reggel 6 és délután 3 óra között lezárják a jármű- és a gyalogosforgalom előtt a 136A jelzésű megyei út Erdőszentgyörgy és Hargita megye határa közötti szakaszát;

– reggel 7 és délután 3 óra között lezárják a járműforgalom előtt Erdőszentgyörgyön a Petőfi utca egy szakaszát a Keskeny utcától a tó irányába, valamint a Keskeny, Állomás és December 22. utcákat;

– reggel 7 és délután 6 óra között lezárják a járműforgalom előtt Erdőszentgyörgyön a Malom és a Nicolae Bălcescu utcákat.

Idén a két szövetség közös projektjeként öt-öt verseny támogatását tervezik Romániában és Magyarországon.

RENDEZVÉNYEK

XXVI. maroszéki népzene- és néptánc-tábor

Július 14. és 21. között lesz Jobbágytelkén a XXVI. maroszéki népzene- és néptánc-tábor. A táborban nyárádminti, mezőmadarasi, nyárádmagyarósi és vajdaszentiványi táncokat oktatnak. Maroszéki énekeket Kásler Magda tanít, a zeneoktatást – hegedű, brácsa, bőgő – Sinkó András irányítja. Zenél a Magos és az Öves együttes, továbbá az adatközlők. Lesz gyermekfoglalkozás és minden este táncbázis, hajnalig tartó folkocsmá élő muzsikával. Szervező a Folk Center Alapítvány.

Családi nap

Az Erdélyi Református Nőszövetség szervezésében július 6-án, szombaton 8. alkalommal tartják meg a családi napot Bonyhán, a felújított Bethlen-kastély parkjában. A

Művészeti diákok tárlata

Összművészeti kiállítás nyílik július 9-én, kedden 18 órai kezdettel a Bolyai Házban (Papiu Ilarian u. 19/2 – a Körösi utca sarkán). A nemrég végzett művészeti diákok munkáiról Kolumbán Kántor Zita művész-tanár mond nyitóbeszédet.

családi nap délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelettel és úrvacsoraosztással kezdődik, amit több korosztályt megcélzó kulturális program, könyvbemutató követ. Végül a barátságos Életrevaló ifjúsági keresttyén könnyűzenei együttes előadása zárja a rendezvényt, amely 18 órakor ér véget. A kosaras családi piknik jellegű rendezvényen lesz könyvstand, ahol megvásárolható A bethleni Bethlenek című könyv, lesz ajándéktárgy vásár és adománygyűjtés a zsoboki Bethesda Gyermekotthon számára.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Három egymást követő novemberi és decemberi hétvégén rendezik meg a voksolást

A kormánypartok csütörtökön megállapodtak arról, hogy három egymást követő novemberi és decemberi hétvégén rendezik meg a parlamenti, illetve elnökválasztást.

A Marcel Ciolacu miniszterelnök vezette Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nicolae Ciucă szenátusi elnök által vezetett Nemzeti Liberális Párt (PNL) bejelentette, hogy – csaknem egy hónapig tartó feszültség és ellentmondó nyilatkozatok után – megállapodtak a választások menetrendjéről: az elnökválasztás első fordulóját november 24-én, a második forduló pedig december 8-án rendezik meg, míg a parlament összetételéről december elsején, Románia nemzeti ünnepén dönthetnek a választópolgárok.

A kormánypartok közleményükben arra hivatkoznak, hogy a menetrend kialakításánál figyelembe vették az ellen-

zéki pártok javaslatait is, amelyekkel a hét elején rendezett kétnapos konzultációsorozatot Marcel Ciolacu miniszterelnök.

A választások menetrendje körüli vita kis híján kormányválságot idézett elő, miután a PNL a június 9-i helyhatósági és európai parlamenti választások után meggondolta magát, és – belügyminisztere révén – megakadályozta, hogy a kormány szeptemberre írja ki az elnökválasztást, ahogyan arról a kormánykoalíció februárban megegyezett.

Év elején a parlament külön törvényt is elfogadott annak érdekében, hogy az elnökválasztást a tisztségben lévő államfő mandátumának lejártá előtt akár három hónappal is meg lehessen rendezni.

Az elnökválasztás időzítése így taktikai megfontolások és politikai viták tárgyává vált.

A parlamenti választások időzítését

azonban behatárolja az az alkotmányos előírás, amely szerint az államfőnek legkésőbb 20 nappal a választások után össze kell hívnia az újonnan választott törvényhozást, másfelől az előző összetételű parlamentnek is, amely 2020. december 21-én tartotta alakuló ülését, ki kell töltenie 4 éves mandátumát.

Romániában a rendszerváltás óta egyszer sem hívták a nemzeti ünnepen urnákhoz a választópolgárokat.

Ezt eddig azért is kerülték, mert nemcsak december 1., hanem november 30. (Szent András napja) is munkaszüneti nap.

A média szerint azonban idén azért lehet mégis alkalmas a voksolásra ez az időszak, mert a két munkaszüneti nap szombatra és vasárnapra esik, tehát nem lesz olyan hosszú hétvége, amely választókerületük elhagyására, nagyobb kirándulásokra csábítaná az embereket. (MTI)

A kormányfő költségvetési támogatást ígért a labdarúgó-akadémiáknak

Költségvetési támogatást ígért a miniszterelnök az utánpótlást nevelő állami és magán labdarúgó-akadémiáknak, a finanszírozást lehetővé tevő memorandumot csütörtöki ülésén fogadta el a kormány.

Marcel Ciolacu a kormányülésen azt mondta: a román labdarúgóknak a 2024-es németországi Európa-bajnokságon nyújtott teljesítménye mindenkit lelkesedéssel, nemzeti büszkeséggel töltött el, ezért a kormánynak konkrét lépéseket kell tennie, hogy folyamatossá tegye a nemzeti válogatott utánpótlását a tehet-

seges fiatalokkal. A csütörtöki kormányülésen elfogadott memorandum lehetővé teszi, hogy a Román Labdarúgó Szövetség (FRF) által készített rangsorolás alapján a költségvetésből megduplázzák azokat az összegeket, amelyeket az FRF vagy a klubok utánpótlás-nevelésre költenek. Az egyetlen feltétel, hogy a támogatás a gyerekek és ifjúsági játékosok felkészítését célozza.

„Szerintem az a sikeres modell a helyes út, amelyet Gică (Gheorghe) Hagi és Gică Popescu ültetett gyakorlatba a Konstancai Labdarúgó-akadémián. A jelenlegi válogatottban sok olyan játékos

van, akit ez az akadémia nevelt. Ezt kell felismernünk, és meg kell hajolnunk Hagi előtt, példáját pedig nemzeti szinten is meg kell sokszoroznunk” – jelentette ki a miniszterelnök.

A válogatott csütörtök hajnalban érkezett vissza Romániába az Eb-ről, miután a keddi nyolcaddöntőben 3-0-ra kikapott Hollandia csapatától. A labdarúgókat és Edward Iordănescu szövetségi kapitányt azonban hősként fogadták az FRF mogoșoiaiai pályáján összesereglett szurkolók, mivel a csapat Belgiumot, Szlovákiát és Ukrajnát megelőzve első helyen jutott tovább az E csoportból. (MTI)

Rakéták és drónok százaival támadta Izraelt Libanonból a Hezbollah

Libanonból kétszáz rakétát és húsz drónt lőtt ki Izrael északi részeire a Hezbollah csütörtök délután, Izrael ellencsapásokat mért Dél-Libanonra – jelentette az izraeli katonai rádió.

Az izraeli hadsereg erői ellencsapásokat mértek dél-libanoni célpontokra, benne rakéták indítóállomásaira – közölte az IDF szóvivője csütörtökön az Észak-Izrael ellen indított támadást követően.

Előzőleg a határ teljes szélességében, a Földközi-tenger partján fekvő Nahariától a Golán-fennsík és a szíriai határ felé eső Kirjat Smónáig szinte folyama-

tosan tűz alatt tartották Izrael északi részét több mint egy órán át. Az északi települések ki nem telepített lakói az óvóhelyeken várták a támadás végét.

A katonai rádió értesülései szerint senki sem sebesült meg, de a rendkívüli hőségben számos helyen tűz ütött ki a becsapódó lövedékek miatt.

„A jelenlegi támadások a Mohamed Naama Naszr likvidálására adott válaszcsepások folytatását jelentik. Több mint 20 drónt indítottunk Galileában számos izraeli erődítmény ellen, és több mint 200 különféle típusú rakétát a galileai és a goláni izraeli támaszpontokra” – közölte a Hezbollah libanoni síita mi-

lícia képviselője az al-Dzsazíra pánarab hírcsatornával.

Az izraeli hadsereg (IDF) szerda délután célzott légcsepással megölte a Hezbollah három legfontosabb parancsnokának egyikét, Mohamed Naama Naszrt Türosz térségében.

Naszr a Hezbollah Azíz egységének volt a parancsnoka, amely Dél-Libanonból rendszeresen lövedékeket indított Izrael ellen az utóbbi kilenc hónapban, a gázai háború kitörése óta. Naszr részt vett két izraeli katonai erablásban is 2006-ban, ami miatt akkor kirobbant a második izraeli-libanoni háború. (MTI)

A Fehér Ház tagadta, hogy Joe Biden az elnökjelölti küzdelemtől való visszalépést fontolgatja

A Fehér Ház valótlannak minősítette a Joe Biden elnökjelölti visszalépésének reális lehetőségéről szóló sajtóinformációkat szerdán.

Karine Jean-Pierre, az elnöki hivatal szóvivője napi sajtótájékoztatóján úgy fogalmazott, „teljes mértékben hamis” a New York Times napilap értesülése, miszerint Joe Biden elnök fontolgatja, hogy folytassa-e az újráválasztásért folyó küzdelmet. A napilap az elnök „kulcsfontosságú szövetségésére” hivatkozott, akivel állítólag azt közölte, hogy gondolkodik a visszalépésen.

A szóvivő szintén valótlannak nevezte az ABC News televízió szerdai tudósítását is arról, miszerint az elnök magánbe-

szelgetésen úgy nyilatkozott, hogy a következő napok meghatározóak lesznek abban, hogy versenyben maradhat-e.

Joe Biden elnök szerdán találkozott több demokrata törvényhozóval, valamint 22 demokrata párti kormányzóval. Egyikük, Illinois állam kormányzója, J. B. Pritzker a CNN hírtelevízióknak a megbeszélés előtt azt mondta, hogy „az elnöknek többet kell kommunikálnia”, ha azt akarja, hogy sikerüljön ellensúlyoznia a június 27-i, Donald Trumpgal vívott televíziós vitában nyújtott szereplése negatív hatásait.

A Fehér Ház kedden és szerdán több új programot jelentett be, amelyeken az elnök a következő napokban részt vesz,

köztük egy televíziós, valamint több rádiós interjút és nyilvános szereplést.

Szerdán újabb, az elnökjelölti vita után készült közvélemény-kutatások jelentek meg, amelyek Donald Trump fölényét mutatják. A New York Times által megrendelt felmérés szerint Donald Trumpot jelenleg az amerikaiak 49 százaléka, míg Joe Bident 43 százalék támogatja. Ez az arány megegyezik a CNN hírtelevízió közvélemény-kutatásának eredményével, ami kedden vált elérhetővé. A The Wall Street Journal napilap megrendelésére elkészült felmérés 48 százalékos Donald Trump-főlényt mutat Joe Biden 42 százalékaival szemben. (MTI)

Ország – világ

Kiegészítik az egészségbiztosítási alap költségvetését

Marcel Ciolacu a csütörtöki kormányülés elején bejelentette az országos egészségbiztosítási alap költségvetésének 3 milliárd lejes kiegészítését, amivel a negyedik negyedévben is biztosítani tudják az egészségbiztosítási pénztárak és az egészségügyi szolgáltatók közötti szerződések folyamatosságát. A miniszterelnök elmondta, hogy a duális képzést ösztönző intézkedések jegyében a mezőgazdasági minisztérium támogatni fog 59 mezőgazdasági szakközépiskolát. (Agerpres)

Kuleba áttörésnek tartja Kallas kinevezését

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter „áttörésnek” tartja Kaja Kallas észti kormányfő kinevezését az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének tisztébe. Erről az ukrán diplomácia vezetője az LRT litván állami televízióknak adott interjújában beszélt, amelyet az Ukrajnszka Pravda hírportál szemlézett csütörtökön. „Észtország miniszterelnökének kinevezése az EU főképviselőjévé áttörést jelent, különösen a Keletről érkező fenyegetésekkel összefüggésben. Három évvel ezelőtt szerintem nehéz lett volna elképzelni, hogy a volt Szovjetunió egyik országának politikusa lehet a külpolitikai ügyek főképviselője” – jegyezte meg a miniszter. Kuleba szerint ez bizonyítja azt, hogy az EU „nem rejtozkodik”, és nem próbál „puhább” politikát folytatni az orosz fenyegetéssel szemben. (MTI)

Közel kétezer antiszemita internetes tartalmat azonosítottak

Több európai ország együttműködésével közel kétezer online terjesztett antiszemita tartalmat sikerült azonosítani és eltávolítani – közölte az Európai Unió hágai székhelyű rendőrségi együttműködési szervezete, az Europol csütörtökön. A közlemény szerint a június 27-én tartott online művelet az antiszemita tartalmak széles skáláját célozta, beleértve a gyűlöletbeszédet, a holokauszt tagadását és a zsidó közösségek elleni erőszak dicsőítését. A vizsgálatok rámutattak, hogy az antiszemita tartalmak széles körben elterjedtek, különösen a dzsihadisták, illetve szimpatizánsaik, valamint a jobboldali és a baloldali szélsőséges csoportok között. Az ilyen tartalmakat azonban egyéni felhasználók is terjesztik különböző online platformokon. (MTI)

Magas szintű terrorkészültség Belgiumban

Belgiumban feltehetően a nyár végéig marad a hármas szintű terrorkészültség a négyfokozatú skálán – derült ki a belga terrorelhárítás (OCAD) vezetője csütörtöki bejelentéséből. „Belgium súlyos fenyegetéssel néz szembe, és ez a nyár végéig aligha változik” – szögezte le Gert Vercauteren, a VRT belga hírcsatorna vezetője. Az országban használt négyfokozatú terrorfenyegetettségi skálán – ahol a négyes „nagyon súlyos” besorolásnak felel meg – a hármas szintet 2023 októberében vezették be, az után, hogy egy, magát az Iszlám Állam terrorszervezet tagjának valló ember meggyilkolt két svéd futballszurkolót Belgiumban. (MTI)

Gyorstalpaló díszbotrány

(Folytatás az 1. oldalról)

találnak egy felelőst, akin elverjék a port a bakiért, csak hogy azzal nem lehet visszamenni az időben, hogy ezt, az illető kitüntetésre, a többi díszpolgárra, és magára a döntéshozó testületre meg azon keresztül a városra is szégyenteljes hibát helyrehozzák. De hogy legalább ne ismétlődjen meg, arról könnyen lehetne tenni. Csak körültekintő és pontos munka kell hozzá. Időben javaslatokat tenni, a kitüntettek jegyzéke mellett átnézve az illetők érdemeit is, sőt, főleg azokat, mert ennek a címnek elsősorban az érdeméről, a városért tett munka elismeréséről kellene szólnia a politikai alkuk helyett. Még az sem lenne ördögtől való ötlet, ha a nyilvánosságot is megkérdőznék a javaslatokról. Elvégre utcalezáráskor ügyében már volt példa a nagy poszfáskönyvben végzett „közvélemény-kutatásra”, tehát nem lehetetlen kihívás.

Olyan munkával és hozzáállással, amit négyeszdöntőként a kampányokban szoktak beígérni, simán elkerülhető lett volna ez a felsülés, akár vétlen mulasztásból történt, akár volt mögötte szándék is. Ha ilyen „alapos-sággal” fogják a továbbiakban is eldönteni, hogy ki részesülhet ebben a kitüntetésben, akkor gyaníthatóan nem ez lesz az utolsó kínos ügy, és ha a kitüntetés presztízsét sikerül lerombolni, akár azt is megérhetjük, hogy lesz, aki visszaadja a városnak a kapkodásból hozzávágott elismerést.

Esőben is megvan a hangulat

(Folytatás az 1. oldalról)

is megfordulnak az eseményen, mint Jason Derulo, aki szombat este fog színpadra állni. Erre a koncertre mintegy 30.000 emberrel számolnak, mondta a fesztiváligazgató, hozzátéve, hogy a Vibe egészét nézve minden bizonnyal meghaladják a tavalyi 102.700-as résztvevőszámot.

De nemcsak este érdemes kimenni a Vibe-ra, hanem nappal is, hiszen számos programmal készültek a szervezők. Előadások, játékok, sport és kulturális tartalmak is lesznek a fesztiválon, ahova a Vikendtelepről kisvonattal és kerékpárral is ki lehet menni, a strandig éjjelnappal el lehet jutni busszal, emelte ki a fesztiváligazgató.

A Vibe fesztivál mostanra egy szimbóluma Maros megyének, számos fiatal – és nem csak – csábít ide, akik egyúttal megtekinthetik a megye kulturális és épített örökségét, mondta Péter Ferenc, Maros Megye Tanácsának elnöke, aki arról is beszélt lapunknak, hogy mindenképpen azon kell dolgozni, hogy mindig itt legyen megtartva Erdély legnagyobb magyar fesztiválja. Ebben a politikum is partner, amely nyilvánossággal és anyagiakkal is támogatja a Vibe megszervezését.

Marosvásárhely önkormányzata 300.000 lejjel járult hozzá az idei fesztivál megszervezéséhez, emelte ki Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere.

Az előjáró meglátása szerint ez a befektetés megtérül, hiszen a Kárpát-medence minden részéről látogatnak ide emberek, akik szálláshelyet bérelnek, itt költik el a pénzüket.

Szálláshelyet már szinte lehetetlen találni, az éttermek is tele vannak, a város szemmel láthatóan felpezsdült, fogalmazott Soós Zoltán. Marosvásárhely polgármestere azt is elárulta lapunknak, hogy a város szorosan együttműködik a Vibe fesztivál szervezőivel, ennek köszönhetően jött létre májusban, illetve június elsején a Vibe The Street Edition, aminek idén még

lesz két rendezvénye, a nyár végén és az őszi első felében.

Sófalvi Szabolcs, Marosszentgyörgy polgármestere külön hangsúlyozta, hogy a fesztivál feljebb költözött a Maros partján. Az új helyszín sokkal nagyobb, mint a tavalyi, és itt együtt van a buli, a koncertek és a tudásbázis. A fesztiválózó pedig ellátogatnak a Vikendre, ahol a strandolás mellett tehetséges erdélyi zenekarokat is meghallgathatnak. A fesztivál szervezői színpadot állítottak fel a strand területén is, ahol az Epic Music Battle tehetségkutató nyertesei lépnek fel. Marosszentgyörgy polgármestere arról is beszélt, hogy az újonnan épült onkológiai kórház miatt kellett a fesztivál távolabb költözni Marosvásárhely határártól.

A terület egy magyar emberé, aki bérbe adta a szervezőknek, és az sem elhanyagolható, hogy hosszabb távú együttműködésben gondolkodnak, így a következő években is az idején lehet a Vibe. Vannak, akik panaszkodnak a zaj vagy az átlagosnál nagyobb forgalom miatt, de figyelembe kell venni, hogy most 2-3 nap alatt annyit

áruknak a környékbeli üzletek és éttermek, mint máskor egy hónap alatt, mutatott rá a gazdasági előnyökre Sófalvi Szabolcs.

Nagy előny a szülők számára is, hogy itt van Erdély legnagyobb magyar fesztiválja, hiszen így a gyermekeik nem kell elutazzanak például Budapestre, ami egyrészt sokkal többbe kerülne, másrészt nagyobb stresszel járna a szülők számára, mondta Sófalvi Szabolcs, aki maga is négygyermekes családapa.

Természetesen fesztiválról van szó, így nem mehetünk el az alkoholfogyasztás mellett. Viszont a szervezők és az árusok nagyon odafigyelnek arra, hogy kiskorú ne kaphasson szeszes italt, illetve rendőrök és csendőrök is vannak a fesztiválon, akik erre és a kábítószer-fogyasztás megelőzésére is figyelnek. Ilyen tekintetben pedig, amennyire csak lehet, biztonságosnak tekinthető a rendezvény.

Összességében nézve a Vibe idén is hatalmas élménynek ígérkezik, érdemes kilátogatni a fesztiválra, jelen állás szerint az időjárás is támogatni fogja az eseményt.

Fotók: Nagy-Bodó Szilárd

Óriáskerék Parajdon

Bővült a parajdi látványosságok és turistacsalogató érdekességek kínálata a nyári vendégedény kezdetén: június 19-én jelentette be közösségi oldalán a Praid Felicity Parc, hogy működésbe helyezte óriáskerékét a településen.

A létesítményről egyedi, lenyűgöző kilátást nyílik a falura és környékére, nemcsak az adrenalin, hanem a felejthetetlen élmény is garantált – ígérik a kezdeményezők. Az óriáskerék este is érdekes látvány, színes fényekben ragyogva emlékképek háttérül is szolgálhat.

A 33 méter magasra emelő óriáskerék 24 utasfülkében összesen 144 személy számára nyújt egy időben élményt. A jegy ára 40, gyerekek számára 30 lej. A létesítmény az egykori vonatállomás mögötti parkolóban, a Sáros utcában van.

A Parajdra látogatóknak van amit megnézniük, hiszen van itt trópusi lepkeház, fordított ház, de természetesen a települést a legtöbben a sóbányájáért (amely június 15-étől 8-18 óra között ismét fogadja a látogatókat és kezelésre érkezőket) vagy a sós strandjáért, a Sósoros természetvédelmi területért keresik fel.

Egyeseknek még tájidegen, de érdekes, új színfoltja Parajdnak az óriáskerék
Fotó: a Praid Felicity Parc közösségi oldala

Apropó, strand! Az alig egy hónappal ezelőtt ismét üzembe helyezték, a parajdi sóbányához tartozó létesítmény június 22-étől két órával meghosszabbította nyitvatartási idejét, így jelenleg délelőtt 10 órától este 8 óráig lehet igénybe venni a sós medencéket. A belépő ára hétköznap és hétvégén egységesen napi 50 lej felnőtteknek, 35 lej gyerekeknek, fiataloknak (3–18 éves kor között), diákoknak, egyetemi hallgatóknak, aki viszont délután 4 óra után lép be, 10 lejjel kevesebbet fizet az előbbi árnál. Az önkormányzat ügykezelésébe tartozó wellnessközpont jelenleg vakációs programmal üzemel, 10 és 21 óra között van nyitva, itt háromórás (60, illetve 45 lej) vagy napi (120, illetve 90 lej) jegyekkel lehet belépni.

Ennél valamivel olcsóbbak a belépőjegyek a szomszédos Szovátán, ahol a június 21-én megnyitott Medve-tavat napi 50, illetve 40 lej belépőért lehet használni 10 és 18 óra között (13–15 óra között nem szabad a sós tó vizében tartózkodni). „Kistestvére”, a Mogyorósi-tó 9-17 óra között látogatható 40, illetve 30 lej belépő ellenében, míg a Fekete-tó strandja 9–19 óra között van nyitva, ide – attól függően, hogy napozóágyat vagy széket igényelnek – a felnőttek 40-60, a gyerekek 25 lejért léphetnek be, a 17 óra után érkezőknek ennek felét kell fizetniük. (GRL)

A bérezési méltánytalanságok kiküszöbölését kérték

Sztrájkórság a közigazgatási palota előtt

Az Acord szakszervezet tagjai csütörtök délelőtt sztrájkórságot álltak a marosvásárhelyi közigazgatási palota előtt, a Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság egyes alkalmazottai béreinek emelését követelve. A sztrájkórság résztvevői méltánytalannak tartják, hogy bizonyos szakmai kategóriákban egyeseknek nagyobb, másoknak kisebb mértékben emelték a fizetését. Lapunknak Puiu Lucian, az Acord szakszervezet elnöke nyilatkozott.

Mezey Sarolta

– Idén olyan jogszabályok jelentek meg, amelyek a bérek egyenlőtlen növeléséhez vezettek azonos szakmai beosztásban levő alkalmazottak esetében. Például ugyanazon intézményen, a Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságon belül, az egyik gépkocsivezető ezer lejjel kevesebb bért kap, mint a kollégája, s ugyanez más beosztású alkalmazottak esetében is előfordul. Az intézményen belül körülbelül 200 alkalmazottról tudunk, akiket kedvezőtlenül érint a törvénymódosítások által előidézett méltánytalanság. Azért vonultunk a megyei tanács elé, mert a fizetési besorolást a tanács állapítja meg, és azt kérjük, hogy ezt módosít-

sák – fogalmazott a szakszervezeti vezető.

A Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságnál több típusú alkalmazott dolgozik: közalkalmazottak, illetve szerződéses alkalmazottak. Ezen belül is két kategória létezik, az egyik a szakszemélyzet, a másik a kisegítő személyzet.

A szakszemélyzetnek a törvényes előírásoknak megfelelően több lépcsőben emelkedett a fizetése, míg a kisegítő személyzetnek csak januárban 5 százalékkal, azóta nem kaptak emelést. A tüntetésen ez utóbbi kategória vett részt.

A bérkülönbségek szemléltetésére a szakszervezeti vezető a so-

Fotó: Nagy Tibor

főrök példáját hozta fel, de az intézményen belül nekik is többféle besorolásuk van.

Például egy pszichiátriai intézet gépkocsivezetőjének a törvény értelmében nagyobb bér és különféle

veszélyességi pótlékok járnak, mint annak, aki egy idősotthont vagy gyermekotthont szolgál ki, tehát egyazon szakmán belül más-más bérkategóriába esnek az alkalmazottak.

Színés Világ

XXI. évf. 27. (917.) szám, 2024. július 5., péntek

Per indult a British Airways és a brit állam ellen

Fény derülhet a polgári légi közlekedés egyik rejtélyes incidensére?

Pert indítottak a British Airways légitársaság és a brit állam ellen annak a brit repülőgépnek az utasai és személyzetének tagjai, amely a Kuvait ellen 1990-ben indított iraki invázió első óráiban szállt le a kuvaiti repülőtéren, és a fedélzetén tartózkodókat az iraki hadsereg túszul ejtette.

A BA 149-es járata – egy Boeing 747-es – 367 emberrel a fedélzetén Kuvait érintésével a malajziai Kuala Lumpurba tartott, és 1990. augusztus 2-ának hajnalán szállt le a kuvaiti repülőtéren, de felszállni már nem tudott.

A gép utasai közül sokat Bagdadba szállítottak, éhezettették, bántalmazták és hetekig élő pajzsként tartották őket fogva a szövetséges

légitámadásoknak kitett iraki hadiüzemek és egyéb stratégiai célpontok területén.

Az egyik brit légikísérőt az iraki katonák megerőszakolták. A túsokat öt hónap után engedték szabadon. A polgári peres keresetet a járat 94 egykori utasa és légikísérője nevében terjesztette be hétfőn a londoni felsőbb bírósághoz a McCue Jury and Partners nevű londoni ügyvédi iroda.

A felperesek annak hivatalos megállapítását kérik a bíróságtól, hogy a járatot a brit kormány a fedélzetén tartózkodók szándékos veszélyeztetésével hírszerzési célokra

használta. A kereset szerint a brit állam és a British Airways ellen gondatlanság és közhivatali feladatok ellátása körében elkövetett kötelezettségzegés vádja merül fel.

A három és fél évtizeddel ezelőtti eset óta számos alkalommal elhangzottak olyan értesülések, hogy a Margaret Thatcher vezette akkori brit kormány a BA-járaton egy katonai hírszerző egységet akart bejuttatni Kuvaitba, ezért nem értesítette a személyzetet a veszélyről.

Az egy brit sajtó által az elmúlt évtizedekben megszólaltatott tanúk rendre és egybehangzóan állítják, hogy a londoni indulás előtt busszal

katonák érkeztek a géphez, és a Boeing hátsó traktusában foglaltak el helyeket.

A tanúk beszámolója szerint a csoport tagjai Kuvaitban elsőként hagyták el a gépet, és soha többé senki nem hallott róluk.

London azóta is következetesen cáfolja, hogy a járatot az akkori kormány felderítési feladattal megbízott katonai alakulat bejuttatására használta volna.

Nagy-Britanniában korábban is történtek kísérletek kártérítési igény érvényesítésére az utasok részéről, ezek azonban rendre elbuktak a bíróságokon.

1990 nyarának végén a Közel-Kelet politikai légköre feszült volt. Irak és Kuvait között viszály tört ki, amely egyre fokozódott, mivel Irak azzal vádolta Kuvaitot, hogy túlzottan kihatározza a közös olajmezőket és megsérti az olajkitermelési kvótákat. Ennek háttérében az állt, hogy az iraki gazdaság az 1980–1988 közötti Irán–Irak háború után súlyos helyzetben volt, és az irakiak a szomszédos Kuvait olajbevételeinek megszerzésében láttak erre megoldást.

Az iraki hadsereg július végére jelentős katonai erőt vont össze Kuvait határára, és annak lerohanására készült. A küszöbön álló invázió előkészületei már annyira nyilvánvalóak voltak, hogy nemcsak hírszerző berkekben tudtak ezekről, hanem a nemzetközi sajtó is napirenden taglalta az eseményeket. Ekkor azonban a British Airways 149-es járata még mindig menetrend szerint indult el Londonból, és az útvonalterv szerint Kuvaitvárosban is leszállt. Ez így történt a kérdéses napon is, és a gép már órák óta úton volt Kuvait felé, amikor az invázió beindult.

Ekkor még a levegőben levő gépet lett volna lehetőség más reptérre átirányítani, mint ahogy azóta már kiderült, hogy a kuvaiti légi irányítás több oda tartó járatot is figyelmeztetett, és átirányított. Azonban a BA 149-cel ez nem történt meg. A brit gép leszállt, de elhagyni már nem tudta a repteret. A Boeing 747-es egészen az első Öböl-háború végéig parkolt a kuvaiti reptéren, végül a hivatalos verzió szerint a visszavonuló irakiak, más feltevések szerint amerikai légicsapás robbantotta fel.

Az incidens után napvilágra kerültek fényben az a leginkább valószínű, hogy földi felderítő egységnek a konfliktuszónába juttatására használták fel a járatot, és a britek arra számíthattak, hogy a gépnek sikerül felszállnia még a reptér iraki általi elfoglalása előtt, ám az invázióknak a becsültnél gyorsabb előrehaladása keresztülhúzhatta ezeket a számításokat.

A Boeing 747-es roncsai a kuvaiti reptéren

Forrás: Getty Images

ENSZ-jelentés: nőtt a kábítószer-kereskedelem és a drogfogyasztás világszerte

Világszerte nőtt a kábítószer-kereskedelem és -fogyasztás mértéke – derül ki az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának (UNODC) szerdán kiadott éves jelentéséből, amely a kábítószer-használatra és -kereskedelempre, valamint az ezekkel kapcsolatos bűncselekményekre vonatkozik.

A jelentés szerint az új szintetikus opioidok megjelenése, illetve a droggereskedelem és a kábítószer iránti kereslet megnövekedése jelentősen súlyosbították a tudatmódosító szerek okozta problémákat világszerte, emelve a drogok miatti egészségkárosodások és erőszakos cselekmények számát.

„A kábítószergyártás és -kereskedelem, illetve maga a droghasználat folyamatosan súlyosbítja az instabilitást és az egyenlőtlenséget, miközben mérhetetlen károkat okoznak az emberek egészségében, biz-

tonságában és jólétében” – jelentette ki Ghada Waly, az UNODC ügyvezető igazgatója.

Szükségesnek mondta, hogy „a kábítószer-használatban érintett emberek számára tényeken alapuló kezelést és támogatást biztosítsunk, valamint eközben megcélozzuk az illegális kábítószerpiacot, és sokkal többet fektessünk a megelőzésbe”.

A jelentés szerint a kábítószer-használók száma 2022-ben 292 millió főre emelkedett, ami 20 százalékos növekedést jelent tíz év alatt. Világszerte továbbra is az egyik legnépesebb kábítószer a kannabisz, amelyet az opioidok, az amfetaminok, a kokain és az ecstasy követnek.

A fentanilnál is erősebb opioidok egy csoportja, a nitazének az utóbbi időben több fejlett gazdaságú országban is megjelentek, növelve a drogtúladagolás okozta halálos esetek számát.

A jelentésből kiderül, hogy nagy-

jából 64 millió ember szenved droghasználat okozta egészségügyi problémáktól világszerte, ám csak minden tizenegyedik kap megfelelő kezelést. A felmérés szerint a nők számára kevésbé elérhetőek a kezeléseket: a kábítószer-használat miatti problémákra minden hetedik férfi, de csak minden tizennyolcadik nő jut megfelelő kezeléshez.

Felmérésében az ENSZ arra is rámutat, hogy kábítószer-bűncselekmények okán 2022-ben világszerte körülbelül héttmillió ember ellen lépett föl hivatalosan a rendőrség letartóztatásokkal vagy figyelmeztetésekkel – az esetek kétharmadában droghasználat vagy drogbirtoklás miatt. Ezenfelül globálisan 2,7 millió ember ellen indítottak eljárást kábítószer-bűncselekmény miatt, több mint 1,6 millió embert el is ítélték, bár országonként nagy eltérések vannak az ilyen jellegű bűncselekményekre vonatkozó jogszabályokat illetően.

A jelentés szerint a kábítószer-termeléséről hírhedt, Laosz, Thaiföld és Mianmar által határolt, aranyháromszögnek nevezett területen belül tevékenykedő kábítószer-kereskedő csoportok nagy arányban vesznek részt más bűncselekményekben, például pénzügyi csalásokban vagy vadállatcsempészetben is. A szegényebb, lakhelyüket elhagyni kényszerülő közösségekre súlyos hatással vannak a droghasználat okozta instabilitás következményei: a helyiek sok esetben a megélhetés miatt márketermesztésre és ópiumtermelésre kényszerülnek, a bűnszervezetek adósaivá válnak, vagy maguk is kábítószer-használók lesznek – derül ki a jelentésből.

Ezek az illegális tevékenységek ezenfelül környezetszennyező hatással vannak az erdőirtások, a szennyezett hulladéktermelés és a vegyianyag-szennyezés növelése miatt.

A felmérések szerint 2022-ben rekordmennyiségű, 2757 tonnányi kokaint állítottak elő világszerte, és az emelkedő kereslet miatt megnőtt az erőszakos bűncselekmények száma a kereskedelmi útvonalakon, Ecuadorban és a karibi országokban, valamint emelkedett az egészségügyi zavarok száma a célszörzágokban, köztük a nyugat- és közép-európai országokban.

2024 januárjára Kanada, Uruguay és az Egyesült Államok 27 joghatósága engedélyezte a kannabisz rekreációs célú használatát.

A „pszichedelikus reneszánsz” ideológiáján elindulva több mozgalom is hozzájárul a pszichedelikus szerek „kvázi-terápiás” és nem gyógyászati használatának népszerűsítéséhez az ilyen jellegű anyagok fogyasztásával szemben befogadóbb társadalom és a kereskedelmi érdekek megteremtésén keresztül – áll a jelentésben. (MTI)

A természet kalendárium (DCXXIV.)

Kiss Székely Zoltán

*Esős Illés rossz,
mert áldást nem hoz.
Jakab napja vihart szül,
Magdolna sárban csücsül.
Anna asszony reggele
már hűvös, ne játssz vele.
Mihelyt a pók szétépi hálóját,
Jön a felhő, s rögtön tartós esőt ad.*

E népi mondókaival indulok idén júliussal ismerkedni. Kedves Olvasóm, ha kedved tartja, jer velem!

A rómaiak a fantáziátlan Quintilis, „Ötödik” nevet adták neki. Kr. u. 44-ben a talpnyaló **Marcus Antonius** hízelegte ki a szenátusban, hogy **Julius Caesar** nevét vegye fel e hónap, mivel e hónap 12. napján született.

Júliusban volt a mezőgazdasági munkák dandárja, de azért ünnep is akadt egy-kettő az ókorban is. 7-én volt a **Nonae Caprotinae**, a rabszolganők ünnepe. A fügefafa tejszerű nedvét mutatták be áldozatul Junónak mint kecske-, illetve fügefaiszennőnek. Mind a kecskét (capra), mind a fügét (ficus) természetességjelképnek tekintették a régiek, s az orgiasztikus szerelem szimbólumai voltak. A Caprotina ünnep történeti magyarázata arra enged következtetni, hogy a kecskeistenő papnői eredetileg Bacchus férfifaló szolgálói, a bacchánsnőknek a módjára viselkedtek.

Az ókori magas kultúrák anyaistenőinek egyik növényi alakja a tejet adó fügefélék valamelyike volt. Indiában az asvattha- és a banjanfát (Ficus religiosa, F. indica) ma is szentnek tartják. Egyiptomban Nut, Hathor vagy Ízisz szederfüge (F. sycomorus) képében szoptatta fáraó gyermekét. A kis-ázsiai Adonisz anyja Szmürna, a szmürnafügefafa volt. Rómában a fügét „Rumina fája” néven tisztelték, s Junó fügefája alatt szoptatta a mítosz szerint Romulust és Remust farkas dajkájuk.

Az ókorban július elején, miután a Nap elhagyta a napfordulót, ismét látható lett a Tejútton ragyogó, Amalthea kecske után elnevezett Capella csillag. A füge virágzása éppen júliusig tart, s ilyenkor termi első gyümölcsét.

Július 12-én Apolló tiszteletére rendeztek ünnepi játékokat. Mint **Varro** írja, e játékokon az asszonyok bíborszegélyű tógát ölthettek, amely egyébként a magas rangú férfiak ünnepi ruhadarabja volt.

Július 23-án a vizek urának, Neptunusznak áldoztak (**Neptunalia**), hogy megóvja a termést a szikkasztó nyári forróságtól; éppen akkor, amikor a Nap, elhagyván a „nedves” Rák jegyét, a „száraz” Oroszlánba lépett. Júliust ezért régen oroszán havának is nevezték. 23/24-én lép a Nap az Oroszlán jegybe. (A valóságban a Rák csillagképben jár ekkor.)

Magyar neve az oroszán hónapnak, az első dekád apostolszentje után **Szent Jakab** hava. A hónapot félmeztelen, nagy kalapú paraszt testesítette meg, amint épp sarlóját köszörüli, arat vele vagy kévét hord, netán a

csűrben a búzáját csépel. Elvontabb allegóriája sárga ruhás, repülő ifjú, fején kalászkoszorúval. Jobbjában az Oroszlán jele, baljában kosár fügével, dinnyével és más gyümölcsökkel. Az oroszánbőrös, buzogányos napisten, **Héraklész** szintén a július megtestesítője volt.

*A perzselő és buja nyár
kemencéjében a kopár
fennsík kigyúl, lentebb a málna-
bokrok nyújtják gyümölcsüket,
s a szunnyadó erdők felett
úszik a tölgyek barna álma.*

*Lombok között bujkál a fény,
zöld láng lobog a fák hegyén (...)*

Régi **Júliusra** emlékezik **Kálnoky László** is, hallgatom tovább:

*Kilencszáznegyvenegy nyarán
együtt jártunk itt, kicsi lány.
Elnézem a patak szökellő
vizét, sok hófehér kavics.
Úgy illant el mosolyod is,
mint a patakvíz, mint a szellő.*

*Látom fejünk fölött az ég
s az elúszó felhők színét (...)*

*Mint a tudós, mint a vegyész,
kinek a tört rész is egész,
mikroszkóppal járnám a tájat.
Micsoda drága gyűjtemény
volna, ha összegyűjteném
azt, ami itmaradt utánad!*

*(...) Hanyatt dőlök. Zizeg a fű.
A szenvedés mily egyszerű!
Véletlenül szemelt ki engem
kísérletéhez anyagul,
s mellékesen és hanyagul
forgatja meg törét szívemben.*

*Láthatlak-e még? Alakod
a romboló kedvű napok
sora lassan foszlatja köddé.
Míntha helyettem néma fák,
sötét tanúk kiáltanak
a jajszót: „Nem jössz vissza többé!”*

Forró nyárban született, 1853. július 5-én a gyógyszerész is. **Csontváry Kosztka Tivadar** csak 41 éves korától, 1894-től kezdett rendszeresen festeni. **Hollósy Simon** tanítványa volt, de lényegében autodidakta módon sajátította el a festészet csínját-bínját. Valamely neves vászna idebiggyesztése helyett hadd emlékezzünk itt rá az 1893-ban festett **A gémmel**. Későbbi látomásos expresszionista hevületét már itt ragyogó színezimbiolum jelzik előre.

A madár alakja névadója is egy – elsősorban – síkvidéki kútnak. Lássuk csak, hogyan is ír erről **Petőfi Sándor** *Az Alföldben*:

*Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,*

Látom fejünk fölött az ég s az elúszó felhők színét – Anna Ancher dán festőnő – Aratók, 1905

Csontváry Kosztka Tivadar – A gém, 1893

*S képzetem hegyvölgyedet nem járja.
Lenn az alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honn, ott az én világom
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.*

*Felröpülök ekkor gondolatba
Túl a földön felhők közelébe,
S mosolyogva néz rám a Dunától
A Tiszáig nyúló róna képe.*

*Délibábos ég alatt kolompol
Kis-Kunságnak száz kövér gulyája;
Deleléskor hosszú kútnál
Széles vályú kettős ága várja.*

*Méneseznek nyargaló futása
Zúg a szélben, körmeik dobognak,
S a csikósok kurjantása hallik
S pattogása hangos ostoroknak (...)*

Talán éppen ez az ostorpattogás is hozzájárult, hogy az ország iparosításának egyik vezéralakja, az **Országos Iparegyesület** elnöke, 40 évesen új érdeklődési kört fedezett fel magának, s lett vala a magyarok östörténetének kutatója. 187 évvel ezelőtt született gróf **Zichy Jenő**. Már ifjúkorában részt vett egy kaukázusi utazáson a **Széchenyi** fiúkkal. Az 1890-es években egyre többet foglalkozott a Kaukázus és Belső-Ázsia tudományos megismerésével. Azokat a régészeti, embertani és néprajzi nyomokat akarta felkutatni, amelyek a magyarság oroszföldi vándorlásával kapcsolatban adtak volna felvilágosítást. Három nagyobb expedíciót szervezett, és azokra több tehetséges, fiatal kutatót is magával vitt – saját költségén. 1895-ben, Oroszszárból kiindulva, a cserkeszek földjére, 1896-ban a Kaukázuson át Buharába és Szarmarkandba mentek. A harmadik út során, 1897-98-ban Tbiliszből indultak, Szibériát és a Bajkálton túli vidéket átszelve Mongólián és Észak-Kínán át értek Pekingbe. Mindhárom alkalommal értékes gyűjtőmunkát végeztek: páratlan gazdagságú néprajzi, régészeti, természetrajzi anyaggal tértek haza. A harmadik útról Zichy hatkötetes, hatalmas művet írt német nyelven **Keleti kutatások a magyarság eredetének felderítése érdekében** címmel. Aktualitását e kutatásoknak éppen az adja, hogy mára szinte bizonyossá vált a legújabb archeológiai és archeogenetikai kutatások eredményeként a magyarok és a hunok vérokonsága – ha úgy tetszik, a genetikai kontinuitás...

Július 7-én, születésének 162. évfordulóján emlékezzünk meg a fizikai Nobel-díjas **Lénárd Fülöp**ről. Pozsonyban született, Mesehausenben halt meg... Egyetemi tanulmá-

nyait Budapesten, Berlinben és Heidelbergben végezte. Rövid ideig **Eötvös Loránd** tanársegéde volt, ezt követően haláláig Németországban élt. Katódsugaras kísérleteit 1890-ben, Bonnban kezdte meg **Heinrich Rudolf Hertz** laboratóriumában. A szabad térbe kivezetett katódsugarak vizsgálatához az 1890-es évek végén segédelektrodos katódsugárcsővet szerkesztett. Vizsgálataiért 1896-ban a bécsi egyetem Baumgarten-díjjal jutalmazta, s elnyerte a Royal Society Rumford-díját is. Kutatásainak másik fontos területe a foszforeszcencia jelenségének vizsgálata. A fotoelektromos hatásra adott magyarázatát általában ma is elfogadják. A **Magyar Tudományos Akadémia** 1897-ben választotta levelező tagjává. Nobel-díjat kiérdemlő műve **A katódsugarak viselkedéséről** még Budapesten jelent meg 1899-ben. A katódsugaras vizsgálatokra alapozott atommodelljéért 1901 és 1905 között minden évben javasolták a fizikai Nobel-díjra, melyet 1905-ben ítéltek oda. Amikor 1907-ben az Akadémia tiszteleti tagjává választotta, köszönőlevelét „*hazafias üdvözléssel*” fejezte be... A 43 éves korában elnyert Nobel-díj ellenére úgy érezte – némileg jogosan –, hogy nem értékelték kellőképpen tudományos eredményeit.

*A frissen ültetett szamóca földre lankad,
barackágak hegyén rügyfűró-száj harap,
a kis körtek idén mind egy szálíg lefagytak,
a futórózsza csöpp ökle arcomba csap.*

*No, kert, hát itt vagyok, megint tanulni jöttem,
és hírekért, tudom, ma sem leszel fukar,
a régi vagy, holott sok új is van köröttem,
s hol a nagy kajszifa? a vén egres-bokor?*

*A halálról ne szólj: bent a lakásban és
kint a városban is hallok róla elégszer,
(torkig vagyok veled, nem érdekel azért sem!)*

Míntha csak a korában nehezen megértett fizikus lelki világát próbálta volna lírába oltani **Csorba Győző 1978. július** című versében. Ezzel búcsúzom egy hétre, kedve Olvasóm. No de, hogy ne ilyen szomorkásan váljunk el, ideírom a szonett utolsó három sorát is.

*Pár nem-ismert bogár, gyom, ág –, s én meg-
elégszem,
mert élők, életek: ezrek közt is csodák,
millió éveket gördítenek tovább.*

Maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2024-ben, Emese napján

Épített örökségünk

Gyöngyszemeink gyöngyszeme – a fogarasi vár

Fogaras Brassótól szűk hetven kilométerre nyugatra fekszik. A település első említése 1291-ből maradt fenn Fogros alakban. A név eredetére nézve több feltételezés létezik. Egyik magyarázat szerint Fogaras neve a magyar fogoly madárnév nyelvjárási fogor változatából származik. Más feltételezés szerint a Fogaras folyóról kapta nevét. Inkább anekdotának számít az a magyarázat, amelyet Kőváry László Történelmi adomák című művében Benkő József hivatkozva említ: „... építésénél a munkások oly jegyeket kaptak, mint kapnak most is a nagyobb építészeti vállalatok munkásai, miket aztán hetenként beváltak. Az itt kapott pénzjegyek fából voltak, és a nép fogarasnak nevezte. Innen kapta volna Fogaras, vagy mint ma mondjuk, Fogaras vára nevezetét...”.

Nagy-Bodó Tibor

Erdély egyik legbiztonságosabb vára

A Fogarasi-havasok lábánál, a Brassóból Nagyszebenbe vezető út mentén, az Olt bal partján fekszik az ősi város, Fogaras, központjában Erdély egyik legbiztonságosabbnak tartott síkföldi várával.

A szabálytalan alaprajzú, megközelítően négyszög alakú várat egykor mintegy nyolcvan méter széles, hat-nyolc méter mély vizesárok övezte, amelybe az Olt vizét vezeték.

A vár keleti oldalán, a mai kőhíd helyén eredetileg cölöpökön nyugvó fahíd vezetett a jelenleg hat méter magas, lőrésekkel ellátott, téglából rakott, emeletes kaputoronyhoz.

A külső védőfal három szögletét egy-egy újolasz rendszerű, úgynevezett fülesbástya, míg a negyedik, északkeleti sarkát egy ólasz rendszerű bástya védelmezte hat-hat ágyúval.

A kaputornyon keresztül az út a belső várat kerítő keskeny falsorosba, az úgynevezett zwingerbe vezet, ahol a bejárat mindkét oldalán a külső védőfalhoz épült, különböző rendeltetésű helyiségek sorakoznak.

A nagyterem, amit országháznak neveztek

A falsoroson belül áll a külső fal vonalát követő, kétemeletes várkastély épülete, ami a belső várudvart fogja közre.

Déli oldalán, a széles, kör alakú oszlopokon árkádos folyosó mögött, az első emeleten volt a nagyterem, ahol a tanácskozások is folytak: ezt még az elmúlt században is országháznak nevezték.

A bejárat faragott ajtón még ma is megvannak a kőcímer és a díszes zárókövek.

Állnak még a szobák, ahol Erdély fejedelmei mulattak

Kiss Gábor, az Erdélyi várak, várkastélyok című könyvében ír arról, hogy az emeleten volt a flandriai kárpitokkal díszített ebédlőterem, a társalgó, a személyzet lakószobái, a várkapitány, a számtartó, az udvarbírák, a pohárnokok és mások szállása.

A szobák, termek, ahol Erdély fejedelmei mulattak, állnak még. Itt halt meg 1690. április 15-én I. Apafi Mihály fejedelem.

A kápolna a várkastély északi szárnyában helyezkedett el, míg az északkeleti végében az ablak nélküli börtön volt, ahol Haller János, Cserei János, Béli Pál, Bethlen Miklós, Nalácz András és mások raboskodtak.

Amit egy 1673-ból származó leltárból lehet megtudni

Amikor Fogaras várát Voldorfi Morgondai György várnagytól fogarasi Boér Zsigmond, az új várnagy 1673. március 29-én átvette, az ekkor készült leltárból megtudjuk, hogy a vár bejárata ekkor is a keleti oldalon volt, ahonnan három nagy kapu vezetett a belső várba.

A külső bejárat nagy- és kiskapuból állott, amely lánccal és lakattal záródott.

A középső hídkaput kötelekkel húzták fel, és ezek fölött volt a várnagy lakása:

„...háza héján egy ágyú, háromfontos... A tömlőtartó őrzésében hetvenöt pár ember lábára vas...”, míg kézbilincs tizenhárom volt. Azonban tudni kell azt is, hogy a várnagy vigyázott a hóhéralposra és a kalodára is.

A bástyák és ezek tartozékai

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott doku-

mentációkból kiderül, hogy a hat bástya közül a Doboló bástyán hat ágyú és egy nagy rézdob, a Szabó János-bástyán a zsindelejtő alatt ugyan csak hat ágyú, míg a kazamatájában egy hétfontos ágyú volt.

E két bástya között találtak „... egy boltos, cseréppel héjazott...” pörházat, ágyúhoz és puskához való nagy mennyiségű lőporral, az alatta levő helyiségben pedig gránátokat, petárdákat, fáklyákat és még más hadi fegyvereket.

A második bástya után következett a cejház (fegyverház), utána pedig a Csatornás-bástya, melynek zsindeles fedele alatt hét ágyú, kazamatájában pedig két mozsárágyú volt.

Továbbá megemlítik a Tomory-bástyát, „...a tömlőc felett való bástyát...”, de szerepel még egy Tarka-bástya is, ágyú nélkül.

Erdély legszebb királyi birtoka

A fogarasi vár és uradalma egyike volt Erdély legnagyobb, leggazdagabb és talán a legszebb fejedelmi, ezt megelőzően pedig királyi birtokainak. Kezdetben Fogaras földjeként – vidékeként –, majd önálló vármegyeként szerepelt, Fogaras város székhellyel, melyet az első világháború után Romániához csatoltak, és egyesítették Brassó megyével. Fogaras és környékének története szorosan összefügg az erdélyi románság történetével.

II. Endre király felmenti a kereszteseket a vámfizetés terhe alól

A kereszteseket Magyarországon először II. Endre király 1222. évi oklevelében említik, amikor a korábban elvett Barcaságot a király visszaadta a német lovagrendnek, a Barcaföldről délre eső kunországi – havasalföldi – területtel együtt, egészen az Al-Dunáig.

Az oklevélben a király a kereszteseket – vagyis a németeket – a székelyek és az oláhok földjén (terra Blaccorum) minden vámfizetés alól felmentette.

Jó figyelni azonban még arra is, hogy a történétíróink szerint ez a terra Blaccorum a mai Fogaras vidékével azonos.

Amikor Fogarasnak még nem volt vára

Kiss Gábor közléséből derül ki, hogy a Fogaras vidéke elnevezés még az 1224. évben is ismeretlen, lakói csak az oláhok erdeiben, in silva Blaccorum laktak.

Amint azt már röviden említettük, Fogaras neve először tehát az erdélyi káptalan egy 1231. évi oklevelében tűnik fel, amikor terra Bojet – Vojla földjét, ekkor az Olt partján, és terra Zumbuthelt – Szombathely földjét, Alsószombatfalva néven – terra Fugros, vagyis Fogaras földjéhez csatolták.

Fogarasnak ekkor vára még nem volt, birtokosa pedig az oklevél szerint egy bizonyos Trullh.

Amit Ugrin mester oklevelekkel bizonyított...

A 13. század végén Ugrin mester az őseitől örökölt birtokainak visszaszerzése miatt 1291-ben III. Endre király ellen pert indított.

Amikor Gyulafehérváron „... minden nemessel, szásszal, székelyllyel, és oláhhval a végett gyűlésezünk – írja az oklevél –, hogy helyreigazítsuk állapotjainkat...”. Ugrin mester „... oklevelekkel be is bizonyítja...”, hogy Fogarast és Szombathelyt igazságtalanul vették el tőle, és „...mindenestül visszaadtuk Ugrin mesternek...”.

Fogaras vára azonban ebben az oklevélben még nem szerepel.

Fogaras vidékének betelepítése...

A tatárjárás során az amúgy is gyéren lakott Barcaság lakossága csaknem teljesen kipusztult.

Ezután a szász vezetők, a vlach kenézek bizonyos szabadalmakat, nagyobb földterületeket és jövedelmeket nyertek királyainktól ezekre a területekre, azaz a kötelezettség, hogy azokat népesítsék be. Ilyen körülmények között népesült be a 13. század végétől Fogaras vidéke, lehetőséget nyújtva a havasokon túli vlachoknak, hogy e területen telepedhessenek.

Ezek az új lakosok barmaik ötvenedével adóztak, és mint várnépek teljesítették szolgálatokat az épülő Fogaras vára részére.

Egy vélemény szerint a vár alapjait a Csák nemzetség újlaki ágából származó Pósz mester rakta le.

Fogaras és vidéke Ugrin mester halála után Apor – Opor – László vajda birtokába került, aki 1310 körül a mai várhelyén faerődítményt épített. Más vélemény szerint Fogaras várának alapjait a Csák nemzetség Újlaki ágából származó I. Bász comes unokaöccse, Pósz – Pous – mester rakta le 1227–1233 között. Azonban még meg kell említenünk azt is, hogy Fogaras vidékének betelepítése során a havasalföldi vajdák olyan érdemeket szereztek, hogy a mindenkori magyar királytól hűbérül kapták Fogaras várát és a hozzá tartozó uradalmakat.

Az első ilyen vajda Vlad (László, azaz Laczkó), aki 1369-től a vojvoda Transalpinus (havasokon túli vajda) cím mellett 1372-től dux nocae plantationis de Fogaras – a fogarasi új telepítvény hercege – címet is használta.

A vajda nem független, uralkodói jogon bírta Fogarast, mert ez évben I. (Nagy) Lajos királytól „...mint természetes uralkodó...” – domino nostro naturali – kérte az adomány megerősítését.

Összeállításunk első részét Demján László műemlékvédő építész az alábbiakkal egészíti ki:

Néhány, eddig még kérdéses gondolat tisztázása... Többek szerint a helyi besenyő szóhasználatú „fagar-su = köris-víz vagy fás-víz” kifejezésből eredeztethető Fogaras neve. Innen kaphatta a hegység, majd a kialakuló település is a nevét.

Visszakanyarodnék egy alapon dolathoz: hogyan alakulhatott ki az a körülmény, amely a magyar síkvidéki határvédő földvártól a mai idegenkézben lévő kővárhoz vezetett.

A 13. században említett első, nagyobb számú szláv-bolgár-besenyő népesség már területekkel és komolyabb élettérrel – terra Blaccorum – is rendelkezett a szászok, betelepített teutonok és székely magyarok uradalmi mellett. Az állandó harcokban álló magyar királyok ennek a szép fekvésű vidéknek a védelmét a szintén keresztény királyságunkhoz tartozó al-dunai Havaselve vajdának (soltész, kenéz) hűbéri felügyeletére bízták.

Ez a státus hallgatólagosan már örök adományként volt tekinthető a későbbiekben, egészen Hunyadi koráig. Annnyira szabad kezű kaptak, hogy önálló fogarasi hercegnek nevezték magukat, és az észlelhető oszmán mozgolódás és helyi torzalkodások elől rendszerint Erdélybe menekültek. Így a teljes udvari és egyházi, valamint az előretolt áttelepülési törekvésekkel – nova plantatio – évszázadokon át kialakíthatták új, Fogaras-földi otthonaikat. A későbbi

Fogaras vármegye igazából Fogaras vára, és városán kívül mintegy hatvan települést ölelt fel, központban a Fogarasi járással.

A mohácsi vereség utáni szétesett Magyar Királyság keleti, erdélyi része a Habsburgok által nem uralt, önálló protestáns fejedelemséggé alakult. Lassan az Oszmán Birodalom vazallusává válva, már ekkor feltűnt a volt hűbéres románság jóérezkű politikai diplomáciája. Vészre nem kapva, várkapitányi minőségükben kiskirálykodva uralkodhattak, basáskodhattak és fosztogathattak, mi több, még önkényesen erdélyi fejedelemmé való választásuktól sem riadtak vissza, mindezek fölött szemet hunytak vagy asszisztáltak meghatalmazóik.

Ugyan többször hoztak rövid távú ítéleteket az oláhok megfélemezésére, hosszú távon részükről ez nyereséggel zárult. Mivel folyamatosan ott voltak minden összeesküvésben a Habsburg-ház és a Porta között, biztosították állandó vezető erejüket a már többvállású Erdélyben, és az ortodox dogmák előtérbe helyezését is elérhették.

Érdekes, hogy az első görög-katolikus esperességüket, majd püspökségüket is előbb Fogarasra, majd Balázsfalvára helyezhették. Az egyszerű népet meg folyamatosan ellentétbe állíthatták az uralkodó réteggel és az őshonos magyarokkal.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek. Tekintettel a vár mai helyzetére és állapotára, összeállításunkat Demján László és dr. Kálmán Attila meglátásaival a következő lapszámunkban még egészítjük.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1109.

Publius Syrus véleményét idézzük a rejtvény főszoraiban.		1	BECÉZETT ERIKA	ESZTENDŐ NŐI NÉV (FEBR. 6.)	RITKA NŐI NÉV (JAN. 29.)	SZINTÉN NE	NYOMUL
		K					T
2	M	SOKSZÍNŰ PÁPAI KORONA				VÉDELMEZ KESERŰ (OLASZ)	
RÉSZBEN BETAKARI			ÁBÉCÉNK KEZDETE		ARAB FÉRFINÉV		
OLASZ PÉNZ VOLT			AIR INDIA (RÖV.)		SÉRTETLEN		
FORMÁL			IESZTŐ LÉNY			EGYESI FOLYADÉK	
				BECÉZETT PÁL			
BÉRAK A KÖZEPÉBE!			IGEVÉGZŐ- DÉS LEHET		HÉZAG		
A TANTÁL VEGYJELE			ERRE- FELE!		OROSZ HELYESLÉS		
KERESZTŰL		BOLTI ÁRUS LEGFELSŐ FÖLDRETEG				MAGYAR AUTÓJEL	
		ILION RAG, A-VA PÁRJA				HAMISAN JÁTSZÓ	
IDEGEN NŐI NÉV			FRANCIA RT. CSERMELY		AZ ARZÉN VEGYJELE		KERTI ZÖLDSÉG
JELFOGÓ TÉLI CSAPADÉK				A SZEMÉT- DOMB URA			
		IDEGEN MŰVÉSZET		TÍZ (ANGOL)			
LÁRMA		HALLGAT A SZAVÁRA		MAGYAR MEGYE			
			A KEFE LÉNYEGE!		A-RÓL PÁRJA		
SZED A HATÁRAINI			HAMU (ANGOL)		PÁRATLAN TOLDÓ!		ÁSÍTÓHANG JÓTÉKONY- KODIK
			NŐI NÉV (JÚL. 26.) BELÁTÓ!				
				ÁLOMBA RINGAT			
HARAPÁS	L					VÉGTELEN DAL!	

A JÚNIUSI ÉVFORDULÓK (3.)

című pályázat nyertesei:

Józsa Sándor,

Marosvásárhely, 1848. út

Moldován Borbála,

Marosvásárhely, Liviu Rebreanu utca

A pályázati rejtvény megfejtése:

FRONIUS; LEBRUN; MONNIER; DUBOIS; SZABÓ;
SÁGI; CHAUSSON; PUSKIN

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések
a június 28-i
számból:

Ikrek:
Halálfiat

Skandi:

Nincs nagy és emlékezetes
tett kockázat nélkül.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		JÚLIUSI ÉVFORDULÓK (1.)		1	2	3	Ó	4	5	6	7	8	9	B
		10						11						
12	V	13	14	15	16			17	18		19			20
21								22			23			24
25								26					27	
28								29			30			31
Ó		32	33					34			35	36		37
38	39			40				41			42			43
44		45		46				47	48					49
50				51				52			53			54
55	P						Y				R			A

VÍZSZINTES: 1. Nagy költőnk, 175 éve halt meg (Sándor). 6. Vegyész, 100 éve hunyt el (Károly). 10. A Volgába ömlik. 11. Menetelők éneke. 12. Zeneszerző, karmester, 118 éve született (Ottó). 17. Alá. 19. Pára! 20. Izomkötő. 21. Teasütemény. 22. Meg nem engedett. 24. Fohász. 25. Férfinév (febr. 27.). 26. Legyilkol. 27. Északi férfinév. 28. A Duna mellékfolyója. 29. Német tojás. 30. Air India (röv.). 31. Időmérő. 32. A fontosság mértéke. 35. Festő, grafikus, 150 éve született (Ervin). 37. A mangán vegyjele. 38. Csak félig! 40. Sokszínű. 42. Szaglás. 44. Orosz autómárka. 46. Páros élet! 47. Paripa. 49. Középen tolu! 50. Ab... (haragosan, latinul). 52. Látta az esetet. 54. Csupán (román). 55. A magyar ornitológia úttörője, 225 éve született (Salamon János). 56. Olasz költő, 650 éve hunyt el (Francesco).

FÜGGŐLEGES: 1. Amerikai költő, A holló írója (Edgar Allan). 2. Telekrész! 3. Kétkerekű szállítóeszköz. 4. Görög betű. 5. Ipari tanuló. 6. Krétai hegy. 7. A ruténium vegyjele. 8. Éghajlat. 9. Olasz filozófus, 750 éve halt meg (Giovanni Fidanza; szent). 13. Fűzet (rég.). 14. Zeusz első földi szerelme. 15. Szögfüggvény (röv.). 16. Fél zsák! 18. Írásban követel. 21. Irodalomtörténész, 175 éve született (Weisz József). 22. Magad. 23. Eblak. 24. Schütz... (színész). 26. Mely okból? 27. Urbi et... (pápai áldás). 29. Hiteles mérték. 31. Síró csecsemő. 33. Cégféle (röv.). 34. Azonos betűk. 36. Az arzén vegyjele. 37. Sertésfi. 39. Felség (francia). 41. Bázis. 43. Láp (német). 45. Kis súly. 48. Egy (angol). 51. Vonalzóféle. 52. A titán vegyjele. 53. Közlekedési pálya. 54. Szláv helyeslés.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. július 18-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Minirejtvények

1	2	3	O	4	5	N
6				7		
8			9			A
			10		11	
12	13			14	15	
16			17	18		
19				20		

VÍZSZINTES:

1. Balkáni állam. 6. Latin harag. 7. Arab férfinév. 8. Az udvarra lök. 10. Mikszáth felesége. 12. Rendfokozat. 14. Az alumínium vegyjele. 16. Spanyol és német autójel. 17. Gépkocsi. 19. Gléda. 20. Dűledék.

FÜGGŐLEGES:

1. Eredményes. 2. Ramazuri. 3. Holt nyelv. 4. Realitás. 5. Létezik. 9. Női név (júl. 27.). 11. Katonai tömb. 13. Állami illeték. 15. Kacat. 18. Parancsoló.

1	2	3	A	4	5	N
6				7		
8			9		10	A
11			12	13		
	14	15				16
17			18	19		
20						

VÍZSZINTES:

1. Dél-amerikai régió Argentínában. 6. Épületszárny. 7. Arab férfinév. 8. Vagdalhús-étel. 10. Szolmizációs hang. 11. Kutya. 12. Folyó (spanyol). 14. Kevéssé. 17. Fohász. 18. Korszak. 20. Csinos, nett.

FÜGGŐLEGES:

1. Erdős fennsík Tanzániában. 2. USA-tagállam. 3. Klubegyed. 4. Gésa! 5. Vágóeszköz. 9. Svájci kanton. 13. Kilátásba helyez. 15. Kis ház. 16. Nagy ragadozó madár. 17. Igeképző. 19. Fába vé.

L. N. J.

Jeleskedtek a sportlíceum atlétái az országos döntőn

Czibalmos Ferenc Attila

Sikeresen szerepeltek a marosvásárhelyi Szász Albert Sportlíceum fiatal atlétái a Bukarestben rendezett országos döntőn, amelyen a Barta-Gombár Mónika és Szabó Ferenc által felkészített 10 sportoló hét személyes csúcstól is megdöntött.

Az U14-es korosztályban *Manoliu Valentin-Cristian* ezüstérmert szerzett rúdugrásban, míg az U13-as korosztályú *Siklódi Ana-Sophia* a női 80 méteres gyorsfutásban és távolugrásban bronzérmes lett.

A szintén U13-as korosztályú *Mátyus Barbara* női súlylökésben ötödik lett, míg *Balla Viktor* a 60 méteres gátfutásban hatodiknak ért célba.

Fotó: Barta Gombár-Mónika gyűjteménye

Hetvenéves a berni vb-döntő

Szöllősi György szerint a magyar labdarúgás történetében több szempontból is sorsfordító volt a svájci világbajnokság hetven évvel ezelőtti, Bernben rendezett döntőjében elszenvedett 3-2-es magyar vereség.

„Éz az a világbajnoki döntő, amelyről már van érdemi televíziós összefoglaló, amelyet élőben követett a fél világ. Ezt olyan előzmények tették izgalmasabbá, mint a magyar csapat négy és fél éves veretlenségi sorozata, a londoni 6-3, az olimpiai bajnoki cím, az elődöntő és a negyedöntő – Brazília és Uruguay az előző két vb legjobbjának a magabiztos, ugyanakkor heroikus küzdelemben való legyőzése – tehát egy olyan döntő volt, amelyre az egész világ odafigyelt, és még azt is megkockáztatom, hogy a világ nagy része a magyarokkal szimpatizált. Egy hihetetlen nagy meglepetés volt az, hogy végül a németek nyertek” – mondta az M4 Sportnak a Puskás-ügyek és a magyar futballhagyományok nagykövete. Szöllősi György azt is felidézte, hogy a magyar csapatot több tényező is hátráltatta, ezek között említette az időjárást, a játékvezető tévedéseit vagy az elődöntő utáni hosszú és fárasztó éjszakát, mivel népzenei fesztivál volt a magyar csapat szállodája előtti téren. Ugyanakkor azt is kiemelte, hogy az NSZK mögötti háttér és menedzsment akkor sokkal profibb volt, mint a magyaroké.

„Hiába játszottak nálunk a világ legjobb futballistái, rengeteg vezetői hiba történt. Az MLSZ elnöke egy politikai büntetés miatt ott sem volt a világbajnokságon, pedig ő tudott volna angolul kommunikálni a játékvezetők főnökével. Csupa brit bírót vezetett a meccseinket, és még talán az is hozzájárult ahhoz, hogy végképp elhagyjuk, nem veszíthetünk, hogy a nyolcadik percben 2-0-ra vezetünk. Nincs olyan csapat a világon, a legprofibb csapat sem, amely ilyen előzmények után – a németek

elleni 8-3 után és kétgólos vezetés mellett – ne engedett volna ki picit. Hát ez hiba volt, ma már tudjuk, meg azóta sok bizonyítékot szolgáltatott rá a sporttörténelem, hogy sohasem szabad kiengedni. Az ő szempontjukból ugyanakkor ez maga volt a »berni csoda« – mondta Szöllősi György. Hangsúlyozta, hogy hetven év távlatából már nem a döntő elvesztése volt a legfájóbb, hanem ennek a bizonyos mérkőzésnek a következménye. Szerinte ugyanis a politika elengedte a magyar futballt, elmaradtak a fejlesztések, és az elszigeteltség miatt Magyarországon visszafeljődött és hanyatlani kezdett a sportág.

Az azóta eltelt időszak pedig megmutatta, hogy bár akkor az országot sokként érte a vereség, a magyar futball mégis akkor érte el az eddigi legnagyobb sikerét. „Ha magától értetődő módon akkor na-

Wikipédia | ETH-Bibliothek Zürich, Bildarchiv

Fotograf: Comet Photo AG (Zürich)

Jegyzőkönyv

1954-es labdarúgó-vb, döntő: NSZK – Magyarország 3-2 (2-2).

Bern, Wankdorf Stadion, 64.000 néző. Vezetete: Ling (angol).

NSZK: Turek – Posipal, Liebrich, Kohlmeyer – Eckel, Mai – Rahn, Morlock, O. Walter, F. Walter, Schäfer

Magyarország: Grosics – Buzászky, Lóránt, Lantos – Bozsik, Zakariás – Czibor, Kocsis, Hidegkuti, Puskás, Tóth M.

Gólszerzők: Morlock (10.), Rahn (18., 84.), illetve Puskás (6.), Czibor (8.).

gyon is fáj az országnak, ma már egészen máshogy tekintünk rá, úgy, mint a magyar sport és a magyar futballtörténet egyik csúcspontjára, és az egyik legismertebb, legnagyobb hatású mérkőzésére” – zárta gondolatait a Puskás-ügyek és a magyar futballhagyományok nagykövete.

Szülőfalujában gyógyul Varga Barnabás

Szülőfalujában, a Vas vármegyei Szentpéterfán gyógyul a németországi labdarúgó-Európa-bajnokságon súlyos fejsérülést szenvedő Varga Barnabás.

A magyar válogatott és a Ferencváros csatára a Skócia elleni csoportmeccsen ütközött a levegőben az ellenfél kapusával, majd hosszas ápolás után szállították kórházba, ahol kiderült, hogy több csont eltört az arcában, illetve agyrázkódást szenvedett. Másnap megműtötték, két nappal később pedig kiengették a stuttgarti klinikáról, a fradi.hu szerdai beszámolója szerint azóta szülőfalujában pihen és gyógyul.

„Köszönöm, most már jobban vagyok, a duzzanat is kisebb lett. Hamarosan kiszedik a varratokat, maszkot kell majd csináltatnom, szóval jó úton járok” – mondta a kétszeres magyar gólkirály, aki azt kérte a sajtó munkatársaitól, mihamarabbi felépülése érdekében ne zavarják őt kérdésekkel, megkeresésekkel.

„Amikor felébredtem a kórházban, egyből szembesültem vele, hogy mennyien aggódtak értem, és érdeklődtek a hogyléttem felől. Köszönöm szépen az aggódsát, a sok üzenetet mindenkinek! Megpróbálok meghálálni, és minél hamarabb visszatérni, hogy újra a csapat segítségére lehessenek, és minél több sikerrel örvendeztethessük meg a szurkolókat” – fogalmazott a FradiMédia stábjának Varga.

Az M4 Sporton kedden 18 órakor adásba kerülő Fradi Tv-ben Varga többek között arról is beszél, mire emlékszik az ütközésből, mit jelentett számára, hogy világsztárok is üzentek neki, hogy lesz-e benne félelem a hasonló helyzetekben, illetve mikorra tervezi a visszatérést.

A sérült Varga Barnabást ápolják, előtérben Szoboszlai Dominik (b3), mellette Kerkez Milos (b4), Willi Orbán (j4) és Schäfer András (j3, háttal) a labdarúgó-Európa-bajnokság A csoportjának harmadik, utolsó fordulójában játszott Skócia – Magyarország mérkőzésen a stuttgarti MHP Arénában 2024. június 23-án. A magyar válogatott a 101. percben szerzett góllal 1-0-ra legyőzte Skóciát, ezzel megőrizte esélyét a nyolcaddöntőbe jutásra

Fotó: MTI/Illyés Tibor

Még rosszabb a román mérleg

Tovább rontotta az Európa-bajnokságon játszott mérkőzése mérlegét a román labdarúgó-válogatott. A Hollandia elleni vesztes (0-3) nyolcaddöntős találkozóval ugyanis tizenkettőre nőtt a csapat vereségeinek száma, az alakulat mindössze két alkalommal győzött az eddigi húsz összecsapásán.

Műszaki hibás gép miatt éjszaka indultak haza

Hazatért a román válogatott a németországi labdarúgó-Európa-bajnokságról. A csapat a TAROM járatával érkezett meg Bukarestbe, amely csütörtökön éjjel 1 óra 10 perckor landolt a Henri Coandă repülőtéren. Eredetileg egy korábban induló géppel repültek volna Frankfurtból a fővárosba, egy másik légitársasággal, de az műszaki problémák miatt nem szállhatott fel. A játékosok a repülőtérről a mogoșoia-i Nemzeti Futballközpontba mentek.

Tökéletes vendég

Tökéletes vendégeknak nevezte az Európai Labdarúgó Szövetség a román csapatot, miután patyolattisztán hagyták az öltözőt a Hollandia elleni mérkőzés után. Egy üzenetet is megfogalmaztak, amelyet jól látható helyre helyeztek, abban köszönetet mondtak német házigazdáiknak, amiért olyan fogadtatásban részesítették őket, hogy egészen otthon érezhették magukat.

Az Európa-bajnokság negyedöntőjének programja

Július 5., péntek:

* 19.00 óra: Spanyolország – Németország

* 22.00 óra: Portugália – Franciaország

Július 6., szombat:

* 19.00 óra: Anglia – Svájc

* 22.00 óra: Hollandia – Törökország

Bár számolni kell vele a csúcsidényben

A charterjáratokat kevésbé érintik a késések

Óriási a káosz a reptereken, a hírekben törölt járatokról, esetenként több mint huszonegy óras késésekről hallani, a várótermekben, a földön várakozó kisgyerekes családoktól láthattunk fotókat, ami aggasztó azok számára, akik a nyaralást várják, amire sok esetben már az év elején befizettek. Ebben az időszakban rengetegen mennek nyaralni a népszerű turisztikai desztinációkba tartó charterjáratokkal, Vásárhelyről is hente többször indulnak Törökországba, valamint heti egyszer Görögországba, Kréta szigetére. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a késések, valamint a járatotléselek, amelyek hangos a média, érintik-e a charterjáratokat.

Menyhárt Borbála

Érdeklődésünkre Kelemen Barna, a marosvásárhelyi World Travel Shop utazási iroda igazgatója elmondta, a charterjáratok érintettek, de minimális mértékben, a tapasztalat az, hogy a késések mintegy 95 százalékban a menetrend szerinti járatokat érintik, mindössze öt százalékban a népszerű turisztikai desztinációkba tartó charterjáratokat. Ellenben az a helyzet, hogy vannak olyan légitársaságok, amelyek nemcsak charterjáratokat üzemeltetnek, hanem menetrend szerintieket is, ezeknél adódhatnak problémák, hiszen a gépeik reggeltől estig közlekednek, és ha a reg-

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

geli órában valahol történik valami, ami miatt késik az egyik járat, az láncreakcióként további késéseket generál, tehát ha például a charterjáratuk valamikor a délutáni órákban kellene induljon, lehet, hogy addig felgyült 120 percnyi késés, ami már jelentős.

Az utazási iroda igazgatója szerint a Marosvásárhelyről induló charterjáratoknál eddig nem volt jellemző a komolyabb késés, általában húsz perccel későbbi indulásokról számoltak be az utasok, egy kolozsvári charterjáratnál volt a napokban nagyobb késés, mert műszaki probléma merült fel a gépnél.

– Nagyon sok tényező közrejátszhat abban, hogy késnek a gépek. Néhány nappal ezelőtt egyik járatot például azért csúszttatták, mert a gépre való felszállás előtt

rosszul lett a pilóta, és elvitte a mentő. A légitársaság hasonló esetben nem tud egyik pillanatról a másikra elővarázsolni egy csapatot, amellyel elindítsák a gépet, mivel általában, ha valamilyen okból a pilóta nem tud repülni, a hozzá tartozó személyzetet is lecserélik, kell jöjjön egy másik csapat. Ugyanakkor az utóbbi időben rendkívül szélsőséges volt az időjárás, ez is befolyásolja a járatokat. Mindez egy olyan időszakban, amikor annyi a kérés, hogy alig győzik kiszolgálni a járatok a rengeteg turistát. Teljes káosz van minden reptéren – tette szövé Kelemen Barna, aki néhány napja a budapesti reptéren járt, és azt tapasztalta, hogy egy tüt nem lehet leejteni. Mint mondta, sokszor ugyanez van a vásárhelyi reptéren is, ha egy délután például három járat indul, az alig fél száz ülőhely

nem elegendő a négyszáz utasnak, nincs ahová leülni, levegőtlenesség van, így nagyon kellemetlen a várakozás.

Mint mondta, aki ebben az időszakban utazik, tisztában kell lennie azzal, hogy ilyesmi előfordulhat. Egyértelmű, hogy a légitársaságok nem jókedvükből okoznak késéseket vagy törölnek járatokat, hiszen ezek óriási pénzvesztéssel járnak számukra, esetenként szállást kell biztosítani az utasoknak, a szállítást odáig, mi több, még kártérítést is fizetniük kell.

Ha charterjáratoknál van, tegyük fel, több mint ötórás késés, a szervező utazási irodák gondoskodnak róla, hogy vouchereket osszanak ki élelemre, innivalóra, ha pedig a késés nagyon elhúzódik, szállást próbálnak szerezni. Ám azzal is számolni kell, hogy ha egy egész

gépnyi utasról van szó, és vannak olyan gépek, amelyen 240 személy utazik, hirtelenjében csúcsidényben elszállásolni ennyi embert nem egy egyszerű feladat.

– Az utasoknak is meg kell érteniük, hogy csúcsidény van, mindenki el akar menni nyaralni, és késésekkel számolni kell. Hangsúlyozom, a charterjáratoknál nem jellemző, de nem állíthatjuk, hogy nem fordulhat elő késés. Járatotléselek charterek esetében az elmúlt években emlékezetem szerint nem fordult elő. Olyan viszont igen, hogy például értesített az utazásszervező, hogy a marosvásárhelyi charterjárat bizonyos okok miatt a kolozsvári reptérről száll fel. Ilyenkor biztosítanak buszt, amely az utasokat Vásárhelyről elviszi a kolozsvári reptérre, majd érkezéskor visszaszállítja. Nagyobb késések is voltak az előző években, ilyenkor viszont meghosszabbítják a szállást, tehát ha egy utazási csomagot vásárolt meg az utas, úgymond biztonságban van, nincs magára hagyva, ha adódik is kellemetlenség, azt kezeli az utazási iroda – hangsúlyozta a turisztikai szakember.

Mint megtudtuk, a Marosvásárhelyről induló charterjáratok (heti öt Törökországba, Antalyába és heti egy Görögországba, Krétára) már most nagyon tele vannak július–augusztusra, ezért ha most jönnek utasok foglalni, nagy kihívás találni számukra valamit, ami minden szempontból megfelel.

Július–augusztusra még a vásárhelyi charterjáratokon akad egy-egy hely, de nehéz megoldani például azt, amikor két-három család egyszerre szeretne nyaralni menni. Ilyenkor a környező városokbeli repterekről induló járatokat szokták javasolni – jegyezte meg Kelemen Barna.

Egy hónapig csak éjjel lehet átkelni az Olt völgyén

Jövő héttől kezdődően a tervek szerint egy hónapos időtartamra napközben lezárják Románia egyik legforgalmasabb tranzitútvonalát, az Olt völgyén keresztül vezető DN7-es jelzésű főutat – jelentette be szerdán Sorin Grindeanu közlekedési miniszter.

A teljes nappali útlezárásra a Déli-Kárpátokat Nagyszeben és Pitești között átszelő A1-es autópálya mintegy 30 kilométeres – a Szeben megyei Bojca (Boița) és a Vâlcea megyei Cornetu-kolostor közötti – második szakaszának építése miatt van szükség. Az építőttelep előkészítése ugyanis erdőirtással jár.

„A fák kivágására megvannak a szükséges engedélyek, de a nagy, akár 70 méter magasságban végzett munka során bármikor előfordulhat, hogy a kidöntött fák az útestre esnek, így ennek a munkának az elvégzéséhez elkerülhetetlen a forgalom leállítását” – magyarázta a tárcavezető.

Hozzátette: a DN7-es főutat július 8-ától kezdődően augusztus 9-ig zárják le a nappali órákban, éjszakánként pedig mindig megnyitják a forgalom előtt. Az igénybe vehető alternatív közlekedési útvonalakat a közúti infrastruktúrát kezelő országos társaság (CNAIR) fogja a napokban kijelölni.

„Számítok rá, hogy lesznek 'hozzaértők', akik bírálni fogják ezt az intézkedést, de nincs más megoldás. Ha autópályát akarunk, akkor ezeket a munkálatokat el kell végezni” – szögezte le Grindeanu.

Romániában 2020-ban kezdték építeni az első, Erdélyt az Okirálással összekötő, a Kárpátokat átszelő 123 kilométeres autópályaszakasz a Bojca–Cornetu térségben a DN7-es főúttal és a 200-as vasúti fővonalal együtt az Olt völgyén fog haladni. Ez az útvonal a tranzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) 4-es folyosójának része, a legforgalmasabb a Kárpátokat átszelő tranzitútvonalak közül. Az Olt völgyén keresztül vezető DN7-es főutat – a 2022-es forgalomszámlálási adatok szerint – naponta átlagosan több mint 10 ezer jármű veszi igénybe. (MTI)

Az oktatási minisztériumhoz fordultak a szülők a Kolozs megyei magyar érettségizőket diszkrimináló eljárás miatt

Az oktatási minisztériumhoz fordultak a Kolozs megyei magyar érettségiző diákok szülei, kérve a gyermekeiket a román írásbeli vizsgán ért diszkriminatív eljárás orvoslását – mondta el szerdán az MTI-nek Csoma Botond, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke.

A Kolozs megyei magyar diákok szülei azt állítják, hogy gyerekeiket hátrányos megkülönböztetés érte a július elején tartott román nyelv és irodalom vizsgán, mivel nem jelölték meg a dolgozataikat, jelezve, hogy magyar tanyelvű osztályokban tanulnak.

A magyar végzősök román írásbeli dolgozatainak megjelölése azután vált szükségessé, hogy az idei érettségien digitálisan javítják a dolgozatokat, a javítótanárt a rendszer választja ki. Így a magyar diákok dolgozatai akár olyan javítótanárhoz is kerülhetnek, aki nem tanít magyar tagozaton, így nem tudja, hogy a magyar gyerekek nem bírják anyanyelvi szinten a román nyelvet, és lepontozhatja dolgozataikat.

Az illetékesek szerint a tavaszi próbaérettségien épp emiatt születtek gyenge eredmények a magyar végzősök körében, és ezért merült fel megoldásként a megjelölés, hogy a magyar diákok dolgozatai magyar tagozaton tanító javítótanárhoz kerüljenek.

Kallós Zoltán, az oktatási minisztérium nemzeti kisebbségi oktatásért felelős államtitkára úgy nyilatkozott: a múlt heti eligazítás során, majd hétfőn, a vizsga kezdete előtt felkérte a megyei érettségizető bizottságok vezetőit, tegyék lehetővé a magyar diákok dolgozatainak megjelölését. A legtöbb erdélyi megyében eleget tettek a kérésnek, de Kolozs megyében megtagadták, arra hi-

vatkozva, hogy nem kaptak hivatalos utasítást erre. A megjelölést az államtitkár szerint nem kötelezi a törvény, de nem is tiltja.

Több Kolozs megyei magyar iskola szülői szövetsége szerdán beadványban fordult a megye tanfelügyelőségéhez, kérve: tegye lehetővé a dolgozatok utólagos megjelölését. A tanfelügyelőségi találkozón megoldás helyett azt a választ kapták, hogy forduljanak az oktatási tárcához az ügyben – nyilatkozott a Krónikaonline.ro portálnak Király Attila, a kolozsvári Báthory István Gimnázium szülői szövetségének elnöke.

Csoma Botond, aki az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnökeként nyomon követi az ügyet, az MTI-nek úgy nyilatkozott: miután a tanfelügyelőségen azt mondták, hogy helyben már nem lehet orvosolni a kérdést, a javaslatnak eleget téve az átiratot a bukaresti szaktárcának is elküldték.

A parlamenti képviselő szerint az RMDSZ eddig is próbált minisztériumi szinten eljárni. „Amikor ez kiderült, én is és mások is Bukarestben próbáltunk orvoslást keresni, de egyelőre ez még nem sikerült” – mondta Csoma. Közölte, hogy már csak minisztériumi szinten lehet megoldást találni, de hogy milyen formában, azt egyelőre nem tudni.

Elmondta: a szaktárcához is továbbított beadványban kéri a dolgozatok utólagos megjelölését, valamint – amennyiben ezt már nem lehetséges – azt, hogy óvás esetén a megjelölésen dolgozatok magyar tagozaton tanító tanárhoz kerüljenek újrajavításra.

A Kolozs megyei magyar szülők online petíciót is indítottak, melyet az oktatási tárcának és az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnak

(CNCD) címeztek. Ebben diszkriminációval vádolják a Kolozs megyei vizsgabizottságokat, és a helyzet sürgős megoldását kérik. A petíciót szerda estig ötszázan írták alá.

A CNCD-hez fordult szerdán az Advocacy Group for Freedom of Identity (AGFI) nevű kolozsvári civil szervezet is. Közleménye szerint panaszában azt írja: a magyar tanyelvű érettségizők bizonyos csoportjait indokolatlan megkülönböztetés érte, hiszen a dolgozatok megjelölése kedvezőbb elbíráláshoz vezet a kisebbségi tanyelvű osztályokban tanuló diákok esetén, de relatív hátrányba hozza azokat a magyar diákokat, akiknek a dolgozatait nem jelölték meg.

„A médiában korábban megjelent nyilatkozatokkal szemben az AGFI úgy találja, hogy a diszkrimináció ténye attól függetlenül fennáll, hogy létezett-e a vizsgalapok megjelölésére vonatkozó, kötelező erővel bíró jogszabály vagy minisztériumi utasítás” – írják. Hozzáteszik: a vizsgalapok megjelölése nem a román és a magyar diákok közötti hátrányos megkülönböztetéshez vezetett, „hanem a magyar és magyar diákok közötti indokolatlan, előnyös és hátrányos következményekkel járó megkülönböztetéshez”, holott az ugyanolyan típusú és nyelvű oktatásban részt vevő diákoknak ugyanolyan módon kell vizsgázási lehetőséget biztosítani és dolgozataikat ugyanazon módszertan szerint kell javítani.

Aláhúzzák: a szaktárca azzal tudná méltányosan orvosolni a helyzetet, ha a megjelölésen vizsgalapok kapcsán benyújtott óvások elbírálásakor ezek a dolgozatok is ugyanazon eljárást élveznék, mint a korábban megjelöltek. (MTI)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZS-KAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722-I)

CUKRÁSZDÁBA ELADÓT keresünk. Tel. 0745-668-883. (67986-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST. Tel. 0744-644-026. (-I)

A SECURITECH ROM PROD ROMÁN-AMERIKAI FÉMMEGMUNKÁLÓ ÉS BIZTONSÁGI ZÁRAKAT GYÁRTÓ CÉG előnyös feltételek mellett alkalmaz ESZTERGÁLYOST és MARÓST CNC-és klasszikus gépekre, valamint SZERELŐLAKATOST. A tapasztalat hiánya esetén a betanítást vállaljuk. Érdeklődni a 0722-649-213-as telefonszámon. Az önéletrajzokat a cég székhelyén várjuk: Marosvásárhely, Bodoni utca 66A szám. (sz.-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

KITÚNÓ minőségű nemesszőlő-bor nagy és kis mennyiségben eladó olcsón (200 liter). Tel. 0770-954-269. (23405-I)

VÁSÁROLUNK vinyl- (bakelit-) lemezeket, helyben fizetünk. Tel. 0740-280-126. (23292-I)

ELADÓ 250 m kemény tűzifa. Tel. 0759-678-112. (23391-I)

ELADÓ belterület Jedden (Livezeni), a faluközpontban. Tel. 0750-774-572. (23424-I)

ELADÓ szemes kukorica. Tel.: 0744-199-151. (-I)

MINDENFÉLE

FUVART, bútorhordást vállalunk személyeztetéssel, külföldre is, és törmelék-szállítást. Tel. 0749-543-104. (23235-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, festést, csatornájavitást, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát, kerítés készítést is. Tel. 0748-533-573. (23222-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (23363)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, hidroizolációt kartonból, meszelést, famunkát, festést, kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (23257-I)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást, hidroizolációt kartonból, garázstető-készítést, vasmunkát stb. Tel. 0747-508-707, Mihály. (23157-I)

VÁLLALUNK ács munkát, tetőfedést Lindab lemezzel, cseréppel, bármilyen tetőjavítást és bármilyen szigetelést. Tel. 0749-798-244. (23315-I)

TETŐJAVÍTÁS, kültéri, beltéri festés, limlom elhordása, bármilyen javítások, kedvezmény 12%. Tel. 0759-645-413. (23378)

KERESEK egy középkorú, komoly nőt fennjáró beteg gondozására. Tel. 0758-398-209. (23427)

GONDOZÓNÓT keresünk idős (nem ágyban fekvő) házaspár mellé a régi Tudorba, heti 2 napra, a reggeli és a délutáni órákra. A bácsit pelenkázni kell. Érdeklődni 12–14 óra között a 0745-317-077-es telefonszámon. (23435-I)

MEGEMLEKEZÉS

Nem fogom már elgyengült kezed, nem simogatom már kedves arcodat, nem tekintek rád aggódó szemmel. Megpihenni tért megtört, beteg tested. Egy könnycsepp gördül végig az arcomon, mert szeretlek és hiányzol nagyon.

Fájó szívvel emlékezem **BALOGH TIBORRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szerető felesége, Irma. (23412-I)

Vannak olyan emberek, hogy áldás velük és mellettük élni, mert a lelkükben annyi dicsőség, szívjóság van.

Szomorú szívvel emlékezünk szerető és gondoskodó szüleimre,

DÉNES JÁNOSRA halálának első évfordulóján, és

DÉNES MARGITRA, aki nyolc éve hagyott itt minket.

Emlékük legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szeretteik. (23342-I)

Van, ami elmúlik, de a szeretet soha.

Szomorú szívvel emlékezünk július 8-án

id. **SOÓS LÁSZLÓRA**,

aki már 10 éve nincs köztünk.

Emléke örökké él a szívünkben. Nyugodj békében, drága TATI!

A gyászoló család. (23415-I)

Szomorúan és kegyelettel emlékezünk július 5-én, halálának első évfordulóján a drága jó feleségre, édesanyára, anyósra és nagymamára,

KULCSÁR ERZSÉBETRE.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerető családja. (23418)

Kit őriz a szívünk, nem hal meg soha,

kit lelkünkben érzünk, nem hagy el soha.

Nem múlik el nap most sem nélküled,

szívünkben ott van a te helyed.

Emléked él és élni fog,

míg szívünk e földön dobog.

Őrizzük képed, mosolyod,

a hangod, s minden mozdulatod.

Szomorú szívvel emlékezünk a legdrágább, szeretett édesanyára,

özv. **DEÉ IRMÁRA**

szül. Benke

július 6-án, halálának tizedik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét őrzi leánya, Babuci, veje, Attila és fia, Gyurika. (23430)

Fájó szívvel emlékezünk a drága jó édesanyára, feleségre, nagymamára és dédnagymamára,

BIRTALAN ZITÁRA

született Bereczki

halálának 6 évfordulóján. Jóságát és szeretetét szívünkben őrizzük.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szerettei. (-I)

„Szívünkben örök szépséget hagytál,

még utolszor is ránk mosolyogtál.

Leleked örökké köztünk marad, és összeköti nagy családodat.

Tőled tanultuk egymást szeretni, Téged akarunk mindig követni.”

Szeretettel emlékezünk

ORBÁN ILONKÁRA

halálának hetedik évfordulóján.

Szerettei. (23421)

Minden muladó ezen a világon, mint a harmat a letört virágon.

A múltba nézve valami fáj, mert megállt a szív, mely értünk dobogott.

Fájó szívvel emlékezünk július 7-re halálának 11. évfordulóján,

mikor a szeretett feleség, anya, nagymama,

KELEMEN IBOLYA

szül. Tamási

drága szíve megszűnt dobogni.

Emlékét örökké őrizzük.

Szerető családja. (23429)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy

ION RIȚIU

színművész,

Marosvásárhely díszpolgára, 2024. július 2-án visszaadta lelkét a Teremtőnek. A búcsúztató és az urnaelhelyezés időpontjáról később rendelkezik a család. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, nagybácsi, rokon, barát és szomszéd,

MULT GYÖRGY ISTVÁN

nyugalmozott tervező

2023. december 10-én, életének 78. évében, hosszas betegség után végleg megpihent.

Drága halottunk hamvait 2024. július 10-én 13 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi katolikus temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (23432-I)

„Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!”

(Zsoltárok 73:26)

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett, drága jó férj, édesapa, nagypapa, dédnagypapa, rokon, volt munkatárs, jó barát és szomszéd,

id. **PÁL KÁROLY**

maroszentkirályi lakos,

életének 96. és boldog házasságának 63. évében, türelemmel és méltósággal viselt szenvedés után, 2024. július 3-án csendesen megpihent.

Temetése 2024. július 5-én 13 órakor lesz a maroszentkirályi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (23434-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

Együttérzésünket fejezzük ki Pál Károly kollégánknak szeretett ÉDESAPJA elhunytá alkalmából. Ószinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak, bánatukban osztozunk. A Gheorghe Șincai Technológiai Líceum munkaközössége. (23428-I)

Az Unirea Líceum 1974-ben végzett XII. D osztályának tanulóit, 50 éves érettségi találkozó alkalmából tiszteltetettel és szeretettel emlékezünk elhunyt tanárainkra, osztályfőnökönkre, **BÁBA ZOLTÁN** tanárra, valamint **BERECZKI ÁGNES** és **TÓTH MÁRIA** osztálytársunkra. (-I)

A Mureş Insolvency SPRL, a Maroskeresztúr, Iskola utca 307/A szám alatti székhelyű **Bersystem Kft.** cégfelszámolója nyilvános árverést szervez az alábbi ingó és ingatlan javak értékesítésére:

1. 1080 négyzetméteres kültelek, telekkönyvszáma 50290/Maroskeresztúr (átírva a 1473/N (A+42), kataszterszám 81/42, helyrajzi szám 4971/3/D/1/1/A/1/1/42. számú papíralapú telekkönyvből), kikiáltási ár: 48.000 lej.

Az ingatlan értékesítése esetén a 2006. évi 85-ös törvény 53. cikkelyének előírásait kell alkalmazni.

2. JS 180 LC exkavátor, kikiáltási ára 76.000 lej.

3. YTO PY162C-2 autógréder, kikiáltási ára 6.600 lej.

Az árak nem tartalmazzák a héát.

Az árverés **július 12-én 10 órakor** lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, Ştefan cel Mare utca 9/3. szám alatti székhelyén, és péntekenként megismétlik, a javak értékesítéséig, július 19-én 13 órától kezdődően.

Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat legkésőbb az árverés előtt 24 órával. Bővebb felvilágosítás a 0745-146-096-os telefonszámon.

Az MF és az ANAF elindítja az e-Transport GPS-megfigyelő alkalmazást

Az MF és az ANAF bejelentette az e-Transport alkalmazás befejezését, amely révén nyomon lehet követni az adóközzel hordozó áruk közúti szállítását az ország területén és a nemzetközi közúti áru fuvarozást.

Az alkalmazást már feltöltötték az Apple Store és a Google Play platformokra, jelenleg a jóváhagyás folyik, legkésőbb 2024. július 15-ig működőképesnek kell lennie, hogy a felhasználók számára letölthető legyen.

2024. július 15-től augusztus 31-ig a műszaki paraméterek vizsgálata zajlik. Ezért felhívjuk a figyelmet, hogy a 2022. évi 41-es sz. sürgősségi kormányhatározat 13¹. cikkelye d) és e) pontjainak rendelkezései 2024. szeptember 1-jétől alkalmazandók.

Emlékeztetünk, hogy a teherszállítás ellenőrzésére a RO e-Transport rendszer a GPS helymeghatározó rendszerekből származó adatokat fog lekérdezni, ahol a teherszállító járművek ilyen rendszerrel fel vannak szerelve. Ilyen esetekre az MF honlapján a RO e-Transport oldalra fel van töltve a műszaki tudnivalók leírása.

Ellenkező esetben a járműveket egy mobiltelefon típusú eszközzel kell felszerelni, amely műholdas helymeghatározási és adatátviteli technológiát használ, és amelyre a CNIF által kifejlesztett, előbb említett alkalmazást telepítették.

A közúti fuvarozónak biztosítania kell a szállítójármű helyzetére vonatkozó adatokhoz való hozzáférést a RO e-Transport által ellenőrzött áruk szállításának teljes időtartama alatt.

Pontosítás az engedélyezett gazdasági egységekre kiszabható bírságok elhalasztásával kapcsolatban

Emlékeztetünk arra, hogy a 2024. június 28-i kormányülésen a 2024. évi 87-es számú sürgősségi kormányrendelettel az e-szállításról szóló jogszabályban előírt szankciók alkalmazásának elhalasztásáról döntöttek 2025. január 1-jéig, kizárólag a 952/2013-as EU-rendelet 38. cikke alapján engedélyezett gazdasági egységek számára.

Az intézkedésre azért van szükség, hogy a gazdasági egységek számára, amelyek a nemzetgazdaságban fontos tevékenységet folytatnak és rendszeresen végeznek nemzetközi áru fuvarozást, ne okozzon zavart. Az RO e-Transport rendszer a magas adóközzel rendelkező áruk belföldi közúti fuvarozása és a nemzetközi közúti fuvarozás nyomon követésére szolgál, az ANAF digitalizálásának fontos eleme, amelynek célja az adócsalás elleni küzdelem adminisztratív kapacitásának növelése. A RO e-Transport rendszer az általa kezelt mechanizmusok révén hozzájárul a héahiány csökkentéséhez azáltal, hogy figyelemmel kíséri a magas adóközzel rendelkező áruk szállítását a kereskedelmi tranzakciók megadóztatása és az állami költségvetés bevételeinek növelése érdekében.

Hogy minden olyan adófizetőt tájékoztassanak, aki magas adóközzel rendelkező áru belföldi fuvarozásával foglalkozik és nemzetközi szállítást végez, a Pénzügyminisztérium és az Adó- és Pénzügyi Hivatal kidolgozta a nemzeti e-szállításról szóló útmutatót, amely itt érhető el: <https://bit.ly/3xTCZbL>.

A közkapcsolati és sajtóosztály

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Sajtóközlemény

2024.07.01.

Regionális projekt a víz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztésére Maros megyében a 2014-2020-as időszakban, a Nyáradmente térségében, Nyáradkarácson, Ákosfalva, Székelybere, Nyáradmagyarós községekben - II. szakasz

2024. július 1-jén aláírták a finanszírozási szerződést a **Regionális projekt a víz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztésére Maros megyében a 2014-2020-as időszakban, a Nyáradmente térségében, Nyáradkarácson, Ákosfalva, Székelybere, Nyáradmagyarós községekben - II. szakasz** című projektre, egyrészt az Európai Beruházások és Projektek Minisztériuma - mint a Fenntartható Fejlődés Program irányító hatósága, másrészt az Aquaserv RT. vállalat - Marosvásárhely - mint kedvezményezett között.

A szerződés tárgya az AM PDD által támogatás nyújtása a SMIS 2021 318735 kódszámú tervre: **Regionális projekt a víz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztésére Maros megyében a 2014-2020-as időszakban, a Nyáradmente térségében, Nyáradkarácson, Ákosfalva, Székelybere, Nyáradmagyarós községekben - II. szakasz.**

A projekt megvalósításának határideje: 2024. december 31.

- A finanszírozási szerződés teljes összege **63.391.304,82** lej, beleértve a héát.
- Az EU által finanszírozott összeg **42.760.431,35** lej.
- Az állami költségvetésből finanszírozott összeg **6.539.830,68** lej.
- Az AQUASERV RT. által társfinanszírozott összeg **1.006.127,79** lej.

A projekt általános célkitűzése a Maros megyei Nyáradmente térségében a projektben szereplő településeken a vízügyi infrastruktúra kiépítése a csatlakozási szerződésben és a vonatkozó európai irányelvekben meghatározott kötelezettségek teljesítése érdekében, nevezetesen a víz- és szennyvízhálózat fejlesztésére irányuló helyi stratégia folytatása a Románia által az Európai Unióhoz való csatlakozási szerződésben és a vonatkozó európai irányelvekben vállalt célok elérése érdekében.

A várt eredmények a lakosság vízhálózathoz, csatornahálózathoz való csatlakoztatásának kiterjesztése, a térség társadalmi-gazdasági fejlődése, az életkörülmények javítása és a betegségek kockázatának csökkentése vidéken a minőségi ivóvíz biztosításával.

Az FEDR által a 2021-2027-es fenntartható fejlődési programon keresztül társfinanszírozott projekt.

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZÍÓ

**ÜZENET
SZERETETTEL**

Gáll Noémivel

VASÁRNAP 13:30-TÓL

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**